

Møteinnkalling

Utvalg: Lyngsalpan verneområdestyre
Møtested: Lyngen - befaring
Dato: 21.06.2019
Tidspunkt: 10:00 – 13:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 90930802 eller på e-post: fmtrods@fylkesmannen.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Styremøtet holdes på Jægervatn leirskole. Vi møtes ved bommen på veien. Forvalter får tak i nøkkel til porten, men det legges opp til at de kom klarer å gå, gjør nettop det. Det er ca 1,5 km å gå dit.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 8/19	Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 210619		2019/2192
ST 9/19	Protokoll etter styremøtet 040319 - godkjenning og signering		2019/2192
ST 10/19	Søknad om dispensasjon til oppføring av gjeterhytte Rendalen reinbeitedistrikt - Lyngsalpan landskapsvernområde /Ittugáissáid suodjemeahcci		2019/5472
ST 11/19	Søknad om bruk av drone til filming av ulike isbreer i Lyngsalpan landskapsvernområde - mine fotografier		2019/7315
ST 12/19	Innspill til besøksstrategi etter høring - behandling av innspill		2019/3989
ST 13/19	Søknad om bruk av drone til filming, Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugaissáid suodjemehcci - Magy Media		2019/7615
ST 14/19	Eventuelt til styremøtet 21. juni 2019		2019/2192
DS 2/19	Innvilget dispensasjon til bruk av helikopter til frakt av materialer til Steindalshytta - Lyngsalpan landskapsvenrområde		2019/4675
DS 3/19	Innvilget søknad om dispensasjon til merking av tursti i Lyngsalpan landskapsvernområde		2019/7389
DS 4/19	Innvilget dispensasjon bruk av snøskuter til frakt av ved og utstyr til hytte ved Jægervatnet - Lyngsalpan landskapsvernområde		2019/3642
DS 5/19	Innvilget søknad om dispensasjon til bruk av snøscooter til frakt av materialer og utstyr til hytte ved Jægervatnet, Geir Jegervatn		2019/4083
DS 6/19	Innvilget dispensasjon til frakt av ved med helikopter eller snøskuter til gjeterhytte - Kvalvikfjellet - gjeterhyttas venner - Lyngsalpan landskapsvernområde		2019/2034
RS 1/19	Bruk av el-sykkel i verneområder		2019/7721
RS 2/19	Spørsmål om definisjon av Forsvarets operative virksomhet		2019/5212

Arkivsaksnr: 2019/2192-0

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 31.05.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	8/19	21.06.2019

Forvalters innstilling

Innkalling og saksliste godkjennes

Saksopplysninger

Påminnelse om styremøtet ble sendt på mail til alle styremedlemmer og vararepresentanter den 31. mai 2019. Sakspapirer sendes styremedlemmene og vara senest 1 uke før styremøtet.

Arkivsaksnr: 2019/2192-0

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 31.05.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	9/19	21.06.2019

Vedlegg:

1 Protokoll styremøte 4.4.19

Forvalters innstilling

Protokoll etter styremøte 4. mars 2019 godkjennes og signeres.

Saksopplysninger

Protokoll etter styremøtet 4. mars ble sendt til styremedlemmene etter styremøtet og er vedlagt denne saken.

Møteprotokoll

Utvalg: Lyngsalpan verneområdestyre
Møtested: Verneområdestyrets kontor, Strandveien 17
Dato: 04.03.2019
Tidspunkt: 10:00 – 13:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon
Sølvi Jensen	Leder
Anni Skogman	Nestleder
Knut Jentoft	Medlem
Berit Kristine Utsi	Medlem
Nils Einar Samuelsen	Medlem

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon
Gunda Johansen	MEDL
Audun Johnsen	MEDL

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for
Odd Ronald Nilsen	Gunda Johansen
Rolf Johansen	Audun Johnsen

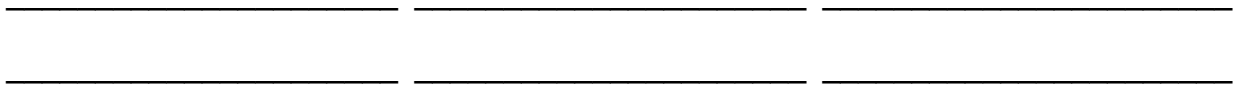
Merknader

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Oddrun Skjemstad	Verneområdeforvalter/-sekretær

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 1/19	Godkjenning av innkalling og saksliste, styremøte 4. mars 2019		2019/2192
ST 2/19	Protokoll etter styremøte 03.12.18		2019/2192
ST 3/19	Årsmelding 2018		2019/2192
ST 4/19	Årsrapport 2018, Statens naturoppsyn SNO		2018/1764
ST 5/19	Forvaltningsplanen for Lyngsalpan landskapsvernområde endelig godkjent av Miljødirektoratet		2019/385
ST 6/19	Tildeling av tiltaksmidler 2019 - prioritering		2019/645
ST 7/19	Tildeling av midler til drift av verneområdestyret, kartlegging og planlegging		2019/2192
DS 1/19	Dispensasjon til bruk av helikopter i reindriffta - Lyngsalpan landskapsvernområde		2019/1267

ST 1/19 Godkjenning av innkalling og saksliste, styremøte 4. mars 2019

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 04.03.2019

Vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes

Forvalters innstilling

Innkalling og saksliste godkjennes

ST 2/19 Protokoll etter styremøte 03.12.18

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 04.03.2019

Vedtak

Protokoll etter styremøtet 3. desember 2018 godkjennes og signeres

Forvalters innstilling

Protokoll etter styremøtet 3. desember 2018 godkjennes og signeres

ST 3/19 Årsmelding 2018

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 04.03.2019

Vedtak

Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid suodjemeahcci vedtar årsmelding 2018.

Forvalters innstilling

Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid suodjemeahcci vedtar årsmelding 2018.

ST 4/19 Årsrapport 2018, Statens naturoppsyn SNO

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 04.03.2019

Vedtak

Lyngsalpan verneområdestyre tar årsrapport fra SNO til orientering, men ser samtidig behov for et mer tilstedeværende oppsyn i landskapsvernområdet.

Forvalters innstilling

Lyngsalpan verneområdestyre tar årsrapport fra SNO til orientering.

ST 5/19 Forvaltningsplanen for Lyngsalpan landskapsvernområde endelig godkjent av Miljødirektoratet

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 04.03.2019

Vedtak

Lyngsalpan verneområdestyre tar Miljødirektoratets endelig godkjenning av forvaltningsplanen til orientering.

Forvalters innstilling

Lyngsalpan verneområdestyre tar Miljødirektoratets endelig godkjenning av forvaltningsplanen til orientering.

ST 6/19 Tildeling av tiltaksmidler 2019 - prioritering

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 04.03.2019

Vedtak

Lyngsalpan verneområdestyre vedtar å følge prioriteringsrekkefølgen i tiltaksplanen og bevilger tildelte midler på følgende prosjekter:

Merking og skilting	30.000,-
Faueldalen	135.000,-
Steindalen	120.000,-
Reservepott	15.000,-
SUM:	300.000,-

Hvis Storfjord kommune, på kommunestyremøtet 4. april, vedtar og ikke bekoste drift av toalett i Steindalen vil dette tiltaket falle ut i 2019 og neste tiltak på tiltaksplanen rykker opp – bro over elva i Kvalvikdalen.

Forvalters innstilling

Lyngsalpan verneområdestyre vedtar å følge prioriteringsrekkefølgen i tiltaksplanen og bevilger tildelte midler på følgende prosjekter:

Merking og skilting	30.000,-
Faueldalen	135.000,-
Steindalen	120.000,-
Reservepott	15.000,-
SUM:	300.000,-

ST 7/19 Tildeling av midler til drift av verneområdestyret, kartlegging og planlegging

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 04.03.2019

Vedtak

Lyngsalpan verneområdestyre vedtar å bruke kr 70.000,- på kartlegging av kulturminner i området Sørrenangsbotn/Jægervatnet. Det vedtas også å bruke kr 60.000,- på film om Lyngsalpan med musikk fra Ringbakken.

Nils Einar Samuelsen tok opp spørsmålet om hvordan vi skal klare å engasjere det rådgivende utvalget til å møte opp på de møtene som verneområdestyret inviterer til. Det kom opp forslag som å lage seminarer, invitere med på befaring etc. Verneområdeforvalter ble bedt om å lage en sak på dette til neste styremøte.

Styret ønsker en befaring når man avvikler junimøtet. AU skal lage forslag til hva man skal befare. Alternativ er befaring i eget område, besøke noen av naboparkene eller eventuelt besøke Varangerhalvøya nasjonalpark som er pilot i arbeidet med implementering av merkevare. Forslag sendes styret på e-post.

Styret ønsker at man jobber videre med å delta på seminar i samarbeid med Nord Troms regionråd og hente opp Christian fra Entlebuch biosfærområde.

Ytterligere driftsmidler til styret vil gå til den daglige driften av styret. Forvalter bes om å følge opp slik at det ikke blir overforbruk av styremidlene.

Forvalters innstilling

Lyngsalpan verneområdestyre vedtar å bruke kr 70.000,- på kartlegging av kulturminner i området Sørrenangsbotn/Jægervatnet. Det vedtas også å bruke kr 60.000,- på film om Lyngsalpan med musikk fra Ringbakken.

Ytterligere driftsmidler til styret vil gå til den daglige driften av styret. Forvalter bes om å følge opp slik at det ikke blir overforbruk av styremidlene.

DS 1/19 Dispensasjon til bruk av helikopter i reindriften - Lyngsalpan landskapsvernområde

Arkivsaksnr: 2019/5472-0

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 15.04.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	10/19	21.06.2019

Forvalters innstilling

Det gis med hjemmel i verneforskriftens § 3, pkt. 1.3 b dispensasjon til oppsetting av gjeterhytte for reindriffta. Det gis også dispensasjon til oppsetting av et lite utedo i nærheten av gjeterhytta.

Dispensasjonen gis med følgende **vilkår**:

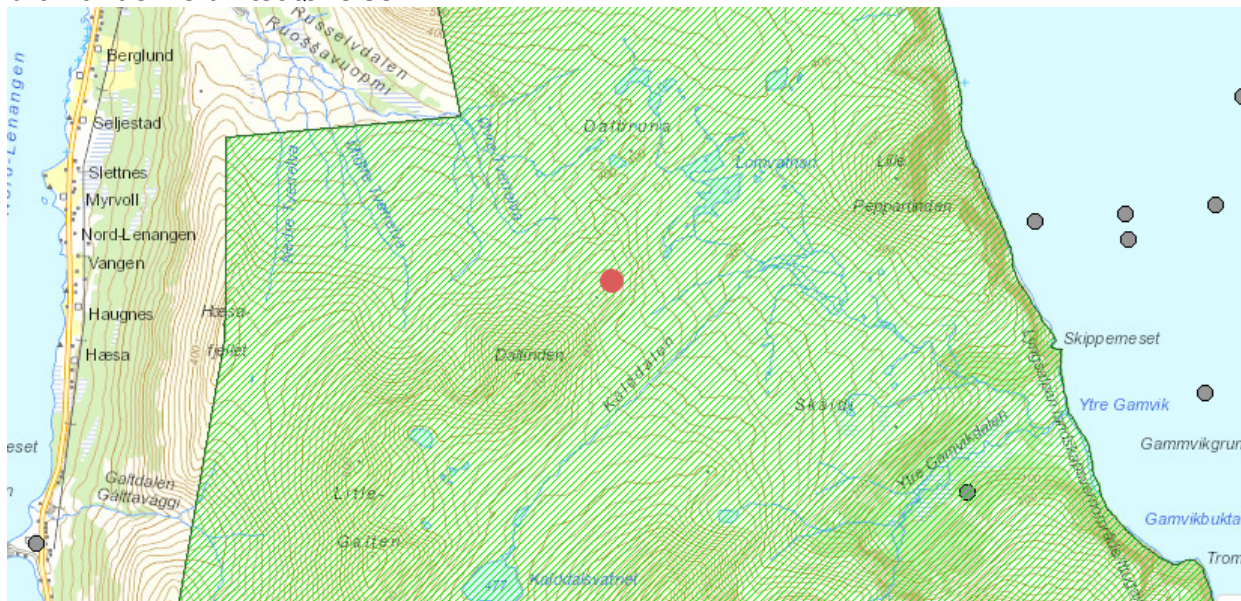
- Dispensasjonen gjelder for Rendalen reinbeitedistrikt/ Ittunjårga
- Størrelsen på gjeterhytta må ikke overstige 20 m²
- Gjeterhytta og utedo må beises/males i naturfarge; grå eller brun. Taket må være mørkt og ha matt taktekke (takpapp, shingel eller lignende)
- Etter ferdigstilling av bygg skal eventuelle bygningsmaterialer som blir til overs fraktes vekk fra området, jfr. verneforskriftenes § 3, pkt. 6.1
- Reindriffta vil være ansvarlig for drift og vedlikehold av gjeterhytta. Dersom behovet for hytta faller bort, skal hytta demonteres og fraktes vekk fra området slik at alle spor blir borte.
- Materialer skal fraktes inn med helikopter eller med snøscooter på vinterføre

Vedtaket er i tråd med forvaltningsplanen. Søker vurderes å ha et reelt behov for gjeterhytte i dette området, samt at dette er forankret hos reindrifftsforvaltningen i Troms og Finnmark.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker. En eventuell klage må være skriftlig og begrunnet, og sendes til verneområdestyret.

Saksopplysninger

Rendalen reinbeitedistrikt/Ittunjárga søker om dispensasjon til oppsetting av gjeterbu til bruk under reidriftsutøvelse.

Distriktet sendte følgende begrunnelse for søknaden:

Distriktet har over flere år dokumentert store rovvilt tap i kalvingstiden. En stor del av tapene er lokalisert til ytre deler av distriktet (Ytre-Gamvik området). Dette er ett område hvor det er vanskelig å ferdes med motorkjøretøy. I forbindelse med tilsyn av simleflokken i kalvingsperioden, går det derfor i dag mye tid til å ferdes frem og tilbake mellom bil veg og ytre deler av distriktet. Distriktet ser derfor behov for en gjetergamme i kalvingsområdet. Området består av mye ulendt terreng, med vanskelig fremkommelighet noe som gjør det ønskelig med fast overnattingsplass i området. Området er værutsatt, noe som gjør at man ikke kan la en vanlig lavvo stå der. Av den grunn har distriktet falt på valget om at en tregamme er best. En gamme i området vil gjøre at man kan øke tilsynsgraden for å forebygge rovvilt angrep, samtidig som man unngår å øke bruken av motoriserte kjøretøy. Området er innenfor Lyngsalpan landskapsverneområde, og i den forbindelse er det ønskelig å holde motorisert ferdsel til ett minimum. Tiltaket vil også ha en viktig helse og sikkerhetsmessig betydning for reindriftsutøverne, da ferdsel i ulendt terreng øker faren for skader, og fordi en gjeterbu vil være et sikkerhetstiltak ved dårlig vær.

Regelverk:

§ 2. Formål

Formålet med landskapsvernområdet er å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.

Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

§ 3. Vernebestemmelser

1.1 Vern mot inngrep i landskapet

Området skal vernes mot inngrep eller tiltak som i vesentlig grad kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, oppføring av andre varige eller midlertidige innretninger, hensetting av campingvogner, brakker og lignende, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledning, bygging av buer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper og lignende. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

b) oppføring av nybygg i forbindelse med jordbruk, reindrift, bygdelagsvirksomhet og oppsyn. Utformingen skal være tilpasset landskapet og lokal byggeskikk

§ 3, pkt. 6. Forurensning

6.1 Forurensning og forsøpling er forbudt, herunder all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet.

Alle saker som berører natur skal vurderes etter **naturmangfoldloven**: I lovens § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnet skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for, jamfør § 10. Forvaltningsmyndigheten skal blant annet særlig vurdere konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jamfør § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i nml. §§ 8-12 er vurdert, jf. § 7 i loven.

Reindriften (kun som en orientering til verneområdestyret):

§ 21. Rett til husvære, buer o.l.

Retten til å utøve reindrift gir rett til i utmark å disponere grunn til nødvendige hytter og gammer for folk og til buer og stillinger som trengs til oppbevaring av løvsøre og matvarer.

En reindriftsutøver har adgang til mot vederlag å få utvist tomt til bolig dersom reindriftsutøveren ikke på annen måte kan skaffe seg bolig som er nødvendig av hensyn til en rasjonell utøvelse av reindriften. Kan ikke partene bli enige om at forutsetningene for å kreve utvisning av tomt er til stede, eller om stedsvalg, størrelse og avgrensning, vilkår og vederlag, avgjøres dette av jordskifteretten.

Grunnen som er tatt i bruk eller utvist og bygninger og anlegg som er oppført med hjemmel i første eller annet ledd, kan ikke uten godkjenning av Kongen og samtykke fra grunneieren brukes til annet formål enn reindrift eller overdras til andre enn utøvere av reindrift og som fyller forutsetningene i første og annet ledd.

Vurdering

Ittunjårga reinbeitedistrikt har i de senere årene vært svært plaget på grunn av tap av lam til Kongeørn. Reinens kalving er omtrent samtidig med at ørnen sine egg klekker og ørneparet er på jakt etter mat til ungene. Reinkalvene er ofte et lett bytte for ørna og gjør den derfor svært utsatt. Dette gjør at reineierne må tilbringe mye tid i nærheten av kalvingsområdene, både for å holde oversikt, og for å hente kalver som blir drept av ørn. Kalvene må hentes og dokumenteres tatt av ørn for at reineierne skal kunne få erstattet kalven. I og med at utøverne ikke har noe sted å overnatte i området, har de måtte kjøre opp og ned hver dag. Dette fører til mye bruk av barmarkskjøretøy i landskapsvernområdet. En tillatelse til oppsetting av gjeterhytte vil kunne være med på å redusere barmarkskjøringa i og med at utøverne kan tilbringe lenger tid ute i terrenget, og samtidig har en sikker plass å søke ly og hvile. Reindriffta oppgir i sin søknad at området er svært værutsatt, og at man derfor ikke kan basere seg på bruk av tradisjonell lavvo til overnatting når man er ute i terrenget.

I vedtatt forvaltningsplan for Lyngsalpan landskapsvernområde er det formulert følgende retningslinjer i forhold til søknader om oppføring av gjerder, anlegg, gjeterbuer og lignende:

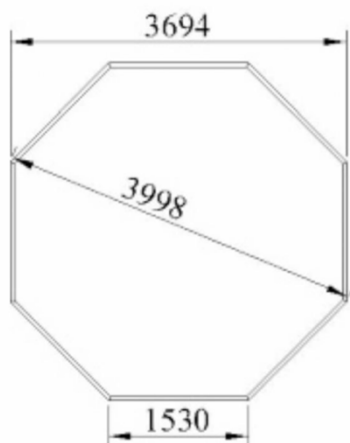
«Det skal i behandling av søknader fra reindriffta legges vekt på næringas egenart og kultur.

- a) Søknad om oppføring av gjerder, gjeterbuer, gammer, lavvoer eller lignende som er nødvendig for å kunne utøve reindrift kan regne med positiv behandling av forvaltningsmyndigheten dersom behovet er forankret i reindriffta og anbefalt av Fylkesmannen.*
- b) Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser til hvordan nybygg og påbygging/ombygging skal tilpasses landskapet og lokal byggeskikk.»*

Distriktet har søkt om FKT-midler fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark for å sette opp bua og har fått tilsagn på midler dersom de får dispensasjon fra verneforskriftene. Dette viser at tiltaket er forankret hos Fylkesmannen. Det er ingen andre bygninger i området som kan dekke behovet.

Det er ikke registrert hekkende rovfugl eller andre sensitive arter i umiddelbar nærhet av området reindriffta ønsker å få satt opp gjeterbua. Oppsetting av gjeterbu vil ikke føre til større ferdsel i fjellet, men heller bidra til at reindriftsutøverne kan oppholde seg der i lengre tid.

Den lille bua vil ikke virke skjemmende i landskapet dersom den ikke plasseres i siluett, og beises i mørk eller grå farge. Det omsøkte bygget vil ha disse målene:

Når man skal oppholde seg i området over lengre tid antas det at det også vil være behov for oppsetting av et lite utedo. Dette bør settes opp i nærheten av gjeterbua og beises/males i samme farge.

Kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til at søknaden kan behandles, jfr. naturmangfoldlovens § 8. Samme lovs § 9 kommer derfor ikke til anvendelse. Man kan ikke se at tiltaket vil være belastende for verneformålet.

Landskapsvern er den mildeste formen for vern og den kategorien som i størst grad tillater inngrep av ulike art. Gjeterhytter for reindrifta er diskutert i verneprosessen og kommet inn som eget punkt i verneforskrifta. Styret har også gjennom forvaltningsplanen signalisert at man skal være positiv til dette så lenge det er et reelt behov. En tillatelse vil kunne skape presedens i lignende saker, men hver enkelt søknad skal vurderes i forhold til plassering og utforming i tillegg til at behovet skal være reelt. I dette tilfellet har reindrifta begrunnet søknaden som et forebyggende tiltak mot tap av lam til fredet rovvilt (kongeørn). Det er lagt frem en begrunnet søknad som også går på sikkerhet for utøverne og begrensning av barmarkskjøring. Dette er momenter som tas med i vurderinga og ikke direkte er overførbart til at man kan tillate flere gjeterbuer i dette landskapsvernområdet, eller i andre området, jfr. naturmangfoldlovens § 10. Det settes krav om fjerning av bygget dersom behovet opphører.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringing skal bæres av tiltakshaver: Spørsmålet vurderes som ikke relevant.

§ 12 Miljøforsvarlege teknikker og driftsmetode: Frakt av materiell til gjeterhytta bør gjøres ved hjelp av snøscooter på snøføre, eller ved bruk av helikopter.

Arkivsaksnr: 2019/7315-0

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 22.05.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	11/19	21.06.2019

Forvalters innstilling

Lyngsalpan verneområdestyre innvilger søknad om dispensasjon til bruk av drone i Lyngsalpan landskapsvernområde. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 og gjelder for Frode Abrahamsen i «Mine fotografier». Dispensasjonen gjelder innenfor avmerkede områder på kart (se under saksopplysninger) i juli og august 2019. Dispensasjonen er gitt med vilkår.

Vilkår:

- Under bruk av dronen skal det tas hensyn til eventuelt andre brukere av området slik at de blir forstyrret minst mulig.
- Søker må følge regler om droneflyging gitt i «Forskrift om luftfartøy som ikke har fører om bord mv.».
- Om det observeres rovfugl i lufta under flygning, skal dronen straks settes på bakken.
- Dispensasjonen skal være med under flygning/filming, og den skal vises til oppsynet hvis dette kreves.

Tiltaket er ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at det skal kunne gis en dispensasjon. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse. Verneområdestyret ønsker å få bruke materialet som lages til informasjon om landskapsvernområdet og om droneforbudet i landskapsvernområdet.

Det bes om en kortfattet rapport om omfanget av flyging innenfor vernegrensen når prosjektet er gjennomført.

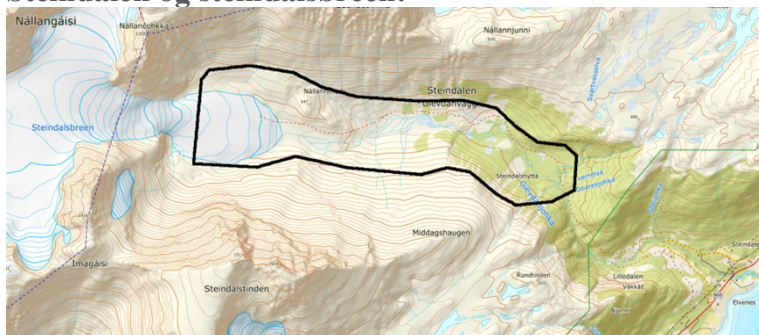
Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Saksopplysninger

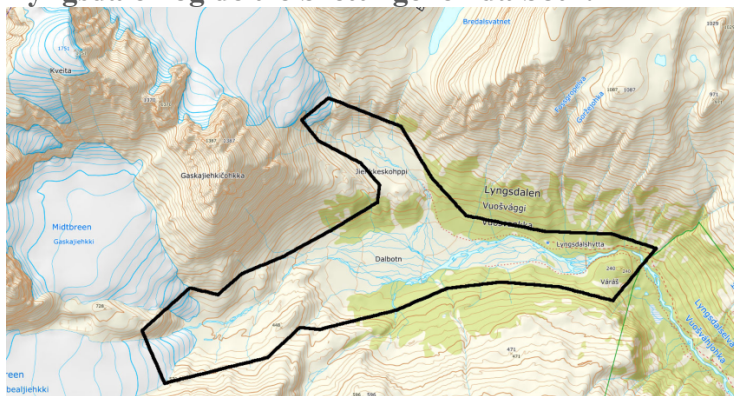
Mine fotografier søker om dispensasjon til bruk av drone i Lyngsalpan landskapsvernområde sommeren 2019, nærmere bestemt i løpet av juni og juli. Fotografen planlegger å filme isbreene. Det søkes dispensasjon om å få lov å bruke drone over disse isbreene:

- Fornesbreen
- Isskardbreen
- Jiehkkevarri
- Koppangsbreen
- Lyngsdalen
- Rottenvikbreen
- Steindalsbreen
- Strupbreen

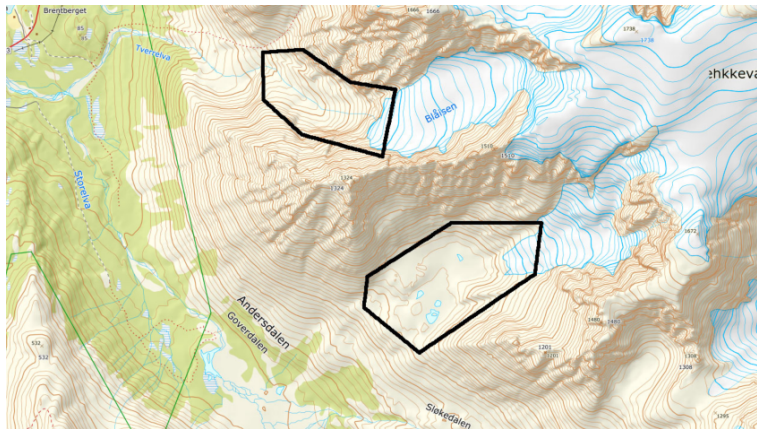
Steindalen og steindalsbreen:

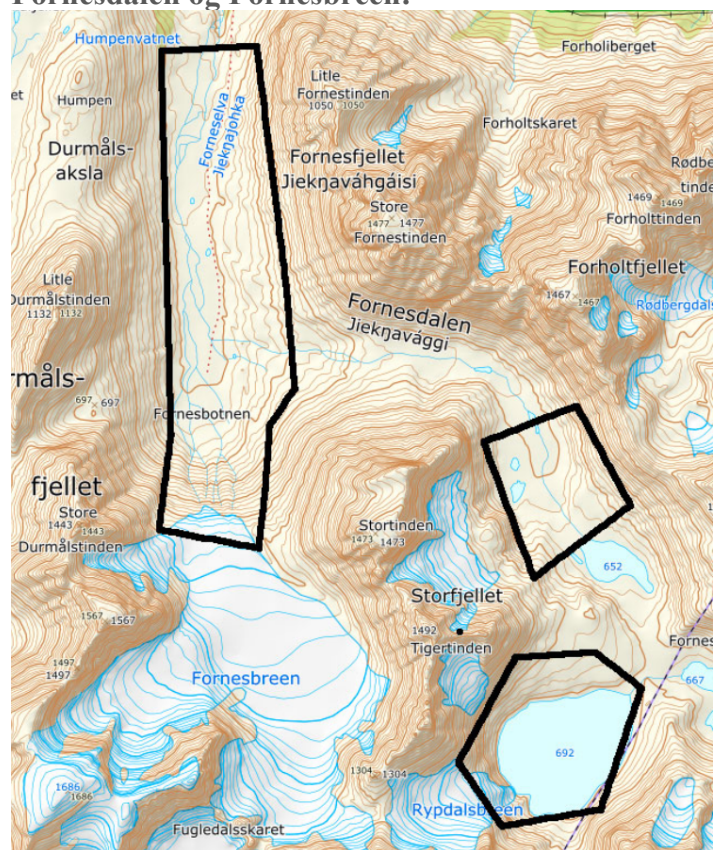
Lyngsdalen og de tre bretungene i dalbotn:

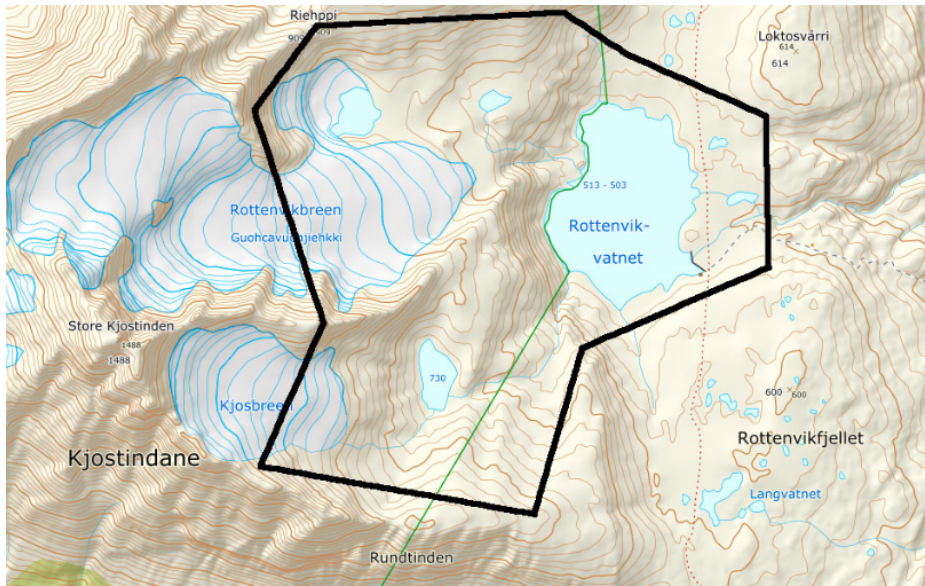
Jiehkkevárri:

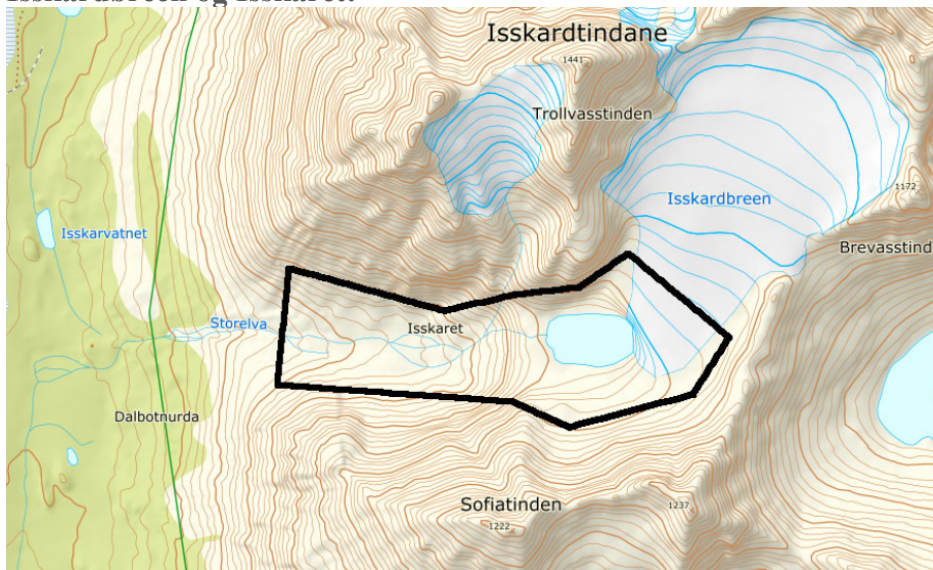
Fornesdalen og Fornesbreen:

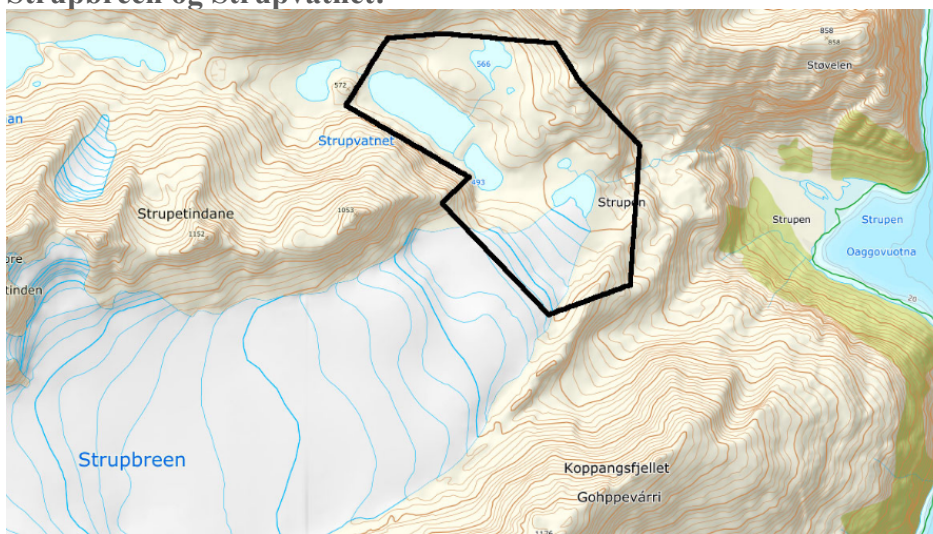
Rottenvikbreen og Rottenvikvatnet:

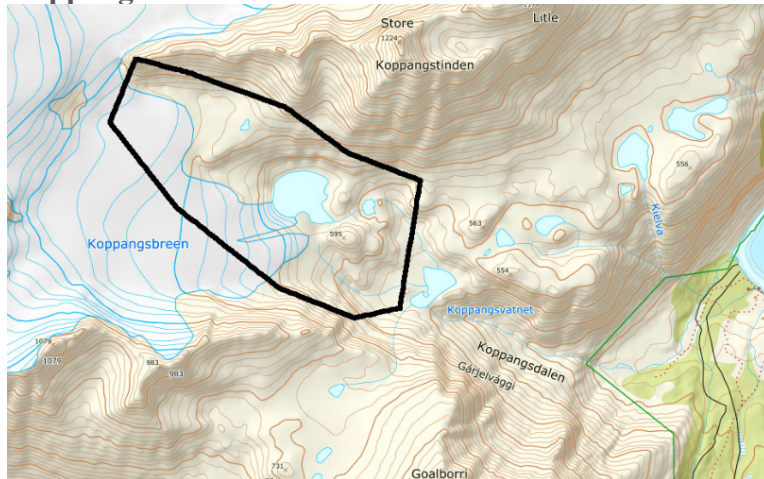
Isskardbreen og Isskaret:

Strupbreen og Strupvatnet:

Koppangsbreen:

Fotografen har vært i kontakt med flere reiselivsbedrifter i området som er interessert i å bruke filmer fra prosjektet.

I tillegg til å selge materialet fra prosjektet til bedrifter, er planen å lage en informasjonsfilm som viser for alle at Lyngen er et verneområde, og på den måte bidra til økt kunnskap om området og sette fokus opp at all droneflyging i dette området er ulovlig uten dispensasjon. Søker opplyser at han på sosiale medier ser at mange private har vært i Lyngen og flydd ulovlig. Dette mener han kan skyldes liten kunnskap om forbudet/dårlig informasjon og ønsker å bidra til å øke bevisstheten om flyforbudet i verneområder. Verneområdestyret får tilbud om å motta alt materiale fra prosjektet vederlagsfritt.

I tillegg til vanlig fotokamera ønsker han å bruke drone til å fotografere og filme fra høyden. Han har RO2 lisens for droneflyging.

Han skal ikke gå på isbreene, men tenker å fly med dronen ved siden av, og over isbreene hvor dronen alltid vil være innenfor synsrekkevidde. Han oppgir at dronen er svært driftssikker og liten i størrelse. Den lager relativt lite støy og ved maks høyde, 120 meter over bakken, er den nesten lydløs.

Ønsket tidsperiode for gjennomføring av prosjektet er fra juli til august 2019. Det er ønskelig med en så lang periode på grunn av at han bare kan benytte helgene til dette, og bruk av drona er væravhengig.

Verneregler:

Lyngsalpan landskapsvernområde ble vernet med det formål og ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.

Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forskriftenes § 3, pkt.6. Forurensing 6.1 Forurensning og forsøpling er forbudt, herunder all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet. **6.2 Unødvendig**

støy er forbudt. Eksempel på dette er motor på modellfly og modellbåter. Listen er ikke uttømmende.

I verneområder reguleres det for motorisert ferdsel. Alle verneforskrifter er tilpasset det området det gjelder for. Det finnes ikke noe fasitsvar på om bruk av drone i et vernet område er lov, eller ikke. Dette varierer med formålet med vernet for hvert enkelt område.

Lov om motorferdsel i utmark omfatter ikke droneflyving. Droner er likestilt med modellfly, så i verneforskrifter hvor det er ulovlig å fly med modellfly og liknende gjenstander, er droneflyving forbudt. Der det kun står at motorferdsel er forbudt, er det i utgangspunktet ikke ulovlig å fly med drone. I verneforskriftene til Lyngsalpan lvo er det forbudt med unødvendig støy, eksempler er motor på modellfly og lignende, jfr. § 3, pkt. 6.2. Herunder vil dermed bruk av drone i landskapsvernområde komme. En elektrisk drone er imidlertid knapt hørbar på noen meters avstand så støy som følge av dronebruk vil ikke være særlig problematisk.

Det finnes ingen dispensasjonshjemmel til bruk av drone i landskapsvernområdet, men en dispensasjon kan vurderes i h.ht. Naturmangfoldloven § 48.

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruksjoner fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

I tillegg skal alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt føringer på hvordan søknader om bruk av drone skal behandles:

«Bruk av droner omfattes ikke av lov om motorferdsel og kommer heller ikke under forbudet om lavtflyging i landskapsvernområdet, men i henhold til verneforskriftene skal unødvendig støy unngås. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er ikke tillat. Drone er i denne sammenhengen å anse som et motordrevet modellfly og det er i utgangspunktet forbudt å bruke dette i landskapsvernområdet. Eventuell tillatelse til bruk av droner må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48.

Dispensasjon til bruk av drone skal avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Bruk av drone med stor nytteverdi kan være bruk i forbindelse med reindrift, landbruk, redningsoppdrag (og –øvelser), forskning og lignende. Omfanget av bruken må vurderes opp mot den samlede belastningen for fugle- og dyrelivet I perioder av året vil det være vanskeligere å få dispensasjon til bruk

av drone. Dette gjelder særlig i hekke- og yngletiden, men også under myting og vår- og høsttrekk.»

Vurdering

Bruk av drone er blitt svært populært og dispensasjonene må avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. En elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, så utfra hensyn til støy, er tiltaket lite problematisk. Dersom en unngår sårbare viltbiotoper som f.eks. rovfuglreir og holder god avstand til vilt som oppholder seg i området, vil bruk av drone trolig ikke ha særlig innvirkning på biologiske verneverdier. Indirekte vil likevel filmopptak som promoterer sårbare områder ovenfor nye brukere kunne gi negativ effekt ved at sårbare arter blir utsatt for forstyrrelser i form av økt ferdsel og aktivitet gjennom stadig større deler av året.

I forhold til siste ledd i formålsparagrafen: *«Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»* har man fått tilbakemeldinger fra flere som føler at dronofilm av andre medfører reduksjon av følelsen å være i et uberørt område, noe som er forventet når man er i et verneområde. Det er derfor svært viktig å vise respekt for andre som ferdes i fjellet, og unngå fly nært eller filme privatpersoner som ikke er forespurt på forhånd.

Det er mange som ønsker å filme med drone i sammenheng med ulike former for markedsføring av Lyngsalpan. Det er også mange private som ønsker å ta med seg en drone og filme når man er på tur i området. Det er også mange som benytter drone i landskapsvernområde uten å søke om dispensasjon til dette på forhånd. Dette kan skyldes at de ikke vet at det ikke er lov å fly med drone i området. Drone har ganske nylig blitt «allemannseie» og kanskje har forvaltninga ikke vært flinke nok til å kommunisere om forbudet.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt opp til at det kan dispenseres til bruk av drone til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. I dette tilfellet er det snakk om at det er et fotofirma som skal selge bilder/film videre til andre som kan bruke dem i promotering av sine produkter. I tillegg ønsker fotografen og bidra til å informere om at bruk av drone i landskapsvernområdet ikke er lovlig. Verneområdestyret kan bruke materialet vederlagsfritt, og kan bruke dette i sosiale media for å informere om droneforbud.

Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens §§ 8-12: En drone er et fremmedelement som vil kunne forstyrre fugl og vilt, noe som vil kunne være svært uheldig i hekke- og ynglesesongen. Dersom man unngår å fly nært sårbare viltbiotoper som f.eks. rovfuglreir, og tar ned dronen dersom det dukker opp rovfugl etter andre sårbare viltarter, vil bruk av drone ha relativt liten direkte påvirkning på de biologiske verneverdiene.

Det er ikke registrert rovfuglreir i umiddelbar nærhet til de omsøkte områdene, men det forekommer hekking på flere lokaliteter som er ganske nær områdene som dronen skal benyttes i. Rovfuglene bruker flere av de omsøkte områdene til næringssøk, og kan bli skremt av en drone. Hekkelokalitetene er ikke fullt så sårbare når vi er kommet til juli og

august. Fugleungene vil klare seg en stund selv om foreldrefuglen skulle bli skremt vekk fra reiret.

§ 9 – føre-var-prinsippet.

Kunnskapen anses å være god nok til å behandle saken, slik at føre-var prinsippet ikke kommer til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning og § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder Det er viktig å avgrense bruk av droner for filming i landskapsvernområdet til tiltak som kan være av allmenn interesse. Det kan ikke dispenseres til rent private tiltak som skaper uheldig presedens i og med at man kan vente mange lignede søknader til samme formål. Tiltaket medfører ikke miljøforringelse og nml. §11 blir derfor ikke vurdert som relevant. §12 gir føringer om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av drone er mye mindre miljøbelastende enn andre motoriserte hjelpemiddel. Dette anses ikke særlig relevant i denne sammenhengen.

Arkivsaksnr: 2019/3989-0

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 16.05.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	12/19	21.06.2019

Forvalters innstilling

Verneområdestyret tar innspillet fra Turi-sidaen til etterretning, og vil involvere reindrifta i forkant av at nye tiltak inne i landskapsvernområdet settes i verk/planlegges (allerede vedtatt i forvaltningsplanen).

Verneområdestyret tar innspill fra Lars Liafjell til orientering. Brua nederst bør man gjøre en oppgradering av. Utskifting av brua bør lages i samme stil som kloppene og komme inn på tiltaksplanen.

Verneområdestyret tar innspill fra Sametinget til orientering og vil på informasjonspunktene bidra til å spre kunnskap om reindrift og samisk bruk området.

Verneområdestyret har tatt innspill fra reiselivet i Ytre Lyngen til orientering, men med dagens regelverk er ikke ønsket fra reiselivet forenelig med landskapsvernområdet. Disse ønskene fra reiselivet kan man ikke ta hensyn til i arbeidet besøksstrategien.

Innspill fra Laila – Anita Westby og Miriam Johansen tas til orientering og verneområdestyret er enig i at det bør skiltes i dette området. Informasjonstavlene bør imidlertid stå oppe ved lavvoen. Det bør imidlertid skiltes godt fra parkeringsplass til lavvo på Innereidet, samt skilt fra hovedveien og opp til parkeringa. Dette innarbeides i besøksstrategien.

Innspill etter høringsrunden innarbeides som vedtatt ovenfor og endelig forslag til besøksstrategi sendes Miljødirektoratet for vedtak.

Saksopplysninger

Verneområdestyret fikk faglig godkjenning på utkast til besøksstrategi i brev fra Miljødirektoratet av 14.03.19. Besøksstrategien ble lagt på høring den 15.03.19 med en frist på å komme med innspill innen 29. april 2019.

Høringen ble sendt til alle de involverte kommunene og alle sektormyndigheter. Det ble også sendt mail til alle i det rådgivende utvalget, annonsert i Framtid i Nord og Nordlys, samt lagt på verneområdestyrets facebookside.

Det kom inn 3 høringsinnspill innen fristens utløp:

- Turi-siida
- Lars Liafjell
- Sametinget

To høringsinnspill kom inn etter fristens utløp

- Deler av reiselivsnæringa i Lenangen
- Miriam Johansen og Laila-Anita Westby

Vurdering

Turi-siida: Ønsker ikke en økt aktivitet inn mot siidaens reinbeiteområder ettersom det forstyrrer reinen. Kalveområdet i de senere årene har vært på Jøviksiden og dyrene fraktes dit med bil Straumbukta. De ankommer som regel i midten av april, avhengig av klimatiske forhold, og kalvinga starter for fullt rundt midten av mai. Merking foregår på Jøvikfjellet rundt midten av juni. Flokken flyttes så fra Jøvik og over til Lyngensida rundt juli. Dette området brukes til parringsområde og sensommerbeite og høstbeite. Siidaen samler flokken på Goalsevarri og samler dem i gjerdet ved Lyngseidet før de sendes med bil til Kautokeino.

Som brukere av landskapsvernområdet er reindriften en part som blir berørt av endringer i verneområdet og ser behov for å påpeke en del forhold:

Det legges opp til at det skal legges til rette for mer besøk i landskapsvernområdet, dette med graden av tiltakene vil påvirke reindriften. Det er ikke å legge skjul på at økt aktivitet i reinbeiteområde vil påvirke negativt hvordan flokken beiter, dette uavhengig av tid.

Det er selvfølgelig perioder eller i områder reindriften er ekstra sårbar. Det første er ved ankomst for reindriften til Lyngenhavøya, dette er like før kalving, og simlene behøver ro. Neste er under kalving, som starter som regel i slutten av april og fortsetter til slutten av mai. Vi har simleflokken samlet under kalving, og ønsker ikke forstyrrelser mot simleflokken i denne perioden, ettersom dette kan medføre at simler forlater sine kalver, eller at de på grunn av stress ikke får kalvet ordentlig, og kalven blir dødfødt. Dette er en svært kritisk periode for reindriften.

Merking som foregår hos oss i juni, da er det ikke ønskelig med aktivitet mot simleflokken, som er sky ettersom den har nyfødte kalver, og er meget var. Jøvikfjellet er lavt og med trekklei for reinen mot Lyngen, og aktivitet kan medføre at vi må bruke tid på å hente flokken tilbake til Jøvikfjellet, dette har hendt før. Det er den første fremveksten av gress som er viktig for veksten til kalvene, ettersom dette gir næringsgrunnlaget i melka til simlene, så for Turi-siidaen er det ikke ønskelig med økt

tilrettelagt aktivitet i perioden april-juni mot Jøvika med den driftsformen vi har nå, ettersom dette vil ha store negative konsekvenser.

Parringstiden er en periode hvor reinen behøver ro. Dette foregår på Lyngen-siden, fra midten av september til langt ut i oktober. Vi samler på Goalsevarri før vi har reinen i gjerdet rundt november og desember. Da er det greit at flokken får være i fred under samlingen, at det ikke legges aktiviteter inn mot flokken i den perioden.

Når det gjelder jøvikområdet, så er det ikke ønskelig, eller det kan ikke planlegges eller tilrettelegges for aktivitet fra april til juli, ettersom dette er et lite område, og konsekvensene av økt aktivitet vil ha store konsekvenser for reindriften, og disse ulempene vil man ikke kunne bøte på. Når det gjelder Lyngen siden, ønsker ikke vi ikke aktivitet i øvre delen av Kvalvikdalen i oktober da parringstiden foregår. Lyngnehavøya har en spesiell topografi, der man har høye fjell og dype daler, topografien er dermed kanalisierende både for mennesker og dyr. På grunn av topografien blir området lite, og menneskelig aktivitet som går inn på reindriftens kjerneområde vil ha store ulemper. Området er slik at det ikke er bare å flytte reinen unna.

Turi-siidaen ser med dette ikke hvordan besøksstrategien skal ivareta reindriftens interesser, hvis

dette medfører økt aktivitet av mennesker i sommermånedene, dermed er ikke en slik strategi ønskelig. De negative effektene vil være større for reindriften enn hva man kan handtere, dette på grunn av topografi og at området dermed blir for lite til å handtere den økte aktiviteten.

I besøksstrategien er det lagt opp til at det skal settes opp skilt om verneområdet på forskjellige steder. Det kan være en mulighet i enkelte områder som Lyngseidet, Lyngsdalen og lignende steder å ha informasjon om reindriften i Lyngen, men også om hvordan besøkende skal forholde seg til rein.

Graden av tilrettelegging

I dag har vi ikke store utfordringer med menneskelig aktivitet mot flokken eller rein, men vår erfaring fra andre områder er at når det tilrettelegges for aktivitet fra mennesker, så blir aktiviteten av mennesker høyere.

Skal det tilrettelegges, ved at man skal utbedre stier, veier eller at man skal legge opp til nye stier, så må reindriften være med på planleggingen og godkjenne utbedringene og evt. Nye stier. Da er det ikke nok at det er noen fra et annet reinbeitedistrikt i Lyngen, det må være de berørte siidaer som benytter seg av området. Dette vil gi alle parter informasjonsgrunnlag til å forhåpentligvis unngå uønsket aktivitet.

Et eksempel er sykkelstier, som har blitt meget populært om sommeren. Dette er stier vi ikke ønsker, ettersom dette er stier som ødelegger mye terreng, og aktiviteten fra sykelistene skremmer reinen i stor grad. Reindriften er avhengig av at enkelte kjerneområder for reindriften forholder seg intakt, der terrenget ikke blir ødelagt eller forstyrret av annen type aktivitet. Et slikt område er selvfølgelig kalvingsområde, men dette gjelder også oppsamlingsområder, da har vi behov for områder med intakt terreng. Sykkelstier har en tendens til å ødelegge oppsamlingsområdene for flytting, ettersom sykkelstienestiene ofte går over hauger og flatere gressområder. Disse

gressområdene eller haugene er områder som kan brukes til samling eller stoppested ved flytting.

Utbedrer man stiene eller veiene så må man være klar på at konsekvensene blir økt uønsket aktivitet, dette er økt aktivitet av terrengkjøretøyer og lignende. Dette må man ha en plan på, eller vil man ikke på en god nok måte kunne møte denne typen aktivitet.

Kunnskap og informasjon

Det er behov for informasjon om reindrift blant de som besøker området, men også blant turistoperatørene som «selger» lyngen som destinasjon. Dette vil bidra til at man unngår uønskede hendelser. Det bør også være informasjon om reglene om båndtvang. Hunder som er løs har blitt et økende problem, og det er ønskelig at man i disse skiltene spesifiserer dette, ikke bare av hensyn til rein og sau, men også andre arter.

Andre forhold

Skredfare:

Dette er den største utfordringen på vinteren, men det forekommer ofte jord- og steinskred på våren, sommeren og høsten. Hoveddelen av turistaktiviteten foregår på vinteren i Lyngen. Det er behov for økt informasjon til de som bruker fjellene, spesielt informasjon om rasfaren lokalt. Vi opplever at det i dag ikke er tilstrekkelig informasjon til de som bruker fjellene, og ofte er det snakk om flaks at det går bra. Her må også turoperatøren ha større kunnskap om forholdene i Lyngen, både sommer som vinter. Søppel og avføring:

Økt menneskelig aktivitet medfører økt forsøpling og avføring. Dette gjelder både de som vandrer om sommeren, og de som går på ski om vinteren. Det må legges opp til at turistene kan kaste søppelet sitt, og at det er plasser hvor de kan gjøre fra seg.

Avslutning

Turi-siidaen ser med dette ikke hvordan besøksstrategien skal ivareta reindriften interesser, hvis dette medfører økt aktivitet av mennesker i sommermånedene, dermed er ikke en slik strategi ønskelig. De negative effektene vil være større for reindriften enn hva man kan handtere, dette på grunn av topografi og at området dermed blir for lite til å handtere den økte aktiviteten.

Vurdering og innstilling til vedtak:

Besøksstrategien for Lyngsalpan er ikke tuftet på at man skal legge til rette for økt aktivitet inne i landskapsvernområdet, men heller forsøke å styre trafikken i området der man vet at området tåler det, og ikke vil være i konflikt med tradisjonell bruk av området. Hovedmålet ved besøksstrategien er jo at landskapsvernområdet skal opprettholdes som et område med liten grad av fysisk tilrettelegging for friluftsliv og ferdsel (...) i tillegg er det et delmål at verneområdestyret skal bidra til å unngå konflikter mellom besøkende og beitebrukerne.

Ferdsele i området skal man forsøke å kanalisere til områder som kan tåle høyt ferdselstrykk. Man skal også på startsteder utarbeide informasjon tilpasset området, der det også vil informeres om beitedyr og viktigheten av at båndtvang overholdes.

Det er viktig å ta kontakt med beitebrukerne (både landbruket og reindrifta) før man gjør tiltak som merking og profilering av stier, og som kan øke ferdsele til et område som er viktig for reindrifta. Man har i besøksstrategien forsøkt å legge opp til at man skal ha denne kontakten i forkant av tiltak som går inn i landskapsvernområdet.

Vedtak: Turi-siidaen har ikke kommet med innspill til de ulike tiltakene som er foreslått i strategien, men kommet med et generelt innspill. Verneområdestyret tar innspillet fra Turi-siidaen til etterretning og vil involvere reindrifta i forkant av at nye tiltak inne i landskapsvernområdet settes i verk/planlegges.

Lars Liafjell: Holder til i den gamle gården i Sørleangsbotn, og er nærmeste nabo til Blåisvatnet som han besøker jevnlig. Han har fulgt med på den eksplosive økningen i trafikken dit, mer eller mindre hele året. Han mener det er veldig bra hvor godt forholdene er lagt til rette med god parkering og nå en standsmessig og god utvidelse av utedoet. Kloppingen oppover er også veldig bra og skåner naturen. Han påpeker at det er et lite «men»: Den lille «brua» nederst med noen trepinner videre står absolutt ikke i stil med det gode arbeidet ellers. Han mener at det kan vi enkelt gjøre noe med.

Vurdering og innstilling til vedtak: Verneområdestyret tar innspill til orientering. Brua nederst bør man gjøre en oppgradering av. Utskifting av brua bør lages i samme stil som kloppene og komme inn på tiltaksplanen.

Sametinget: Viser i tillegg til innspill gitt i forbindelse med høring av forvaltningsplan.

«Sametinget har ansvar for å påse at samiske interesser blir vurdert ut fra et helhetlig perspektiv ved all samfunnsplanlegging. Som vi uttalte den 24.09.18 til forvaltningsplanen syns Sametinget at verneområdestyret la fram et fyldig forvaltningsplan som legger et godt grunnlag for å sikre grunnlaget for samisk kultur. Lyngsalpan er mer og mer populært turområde. både for lokalbefolkningen men også for turister, og spesielt de som går på topturer både på vinter og barmark. Høysesongen er fra midten av mars til midten av mai.

Generelt

Besøksstragien som nå er på høring, omhandler i hovedsak tiltak på har som mål å opprettholde som et område med liten grad av tilrettelegging for friluftsliv og ferdsel. All ferdsel skal ta hensyn til verneområdet og sårbar natur, men samtidig skal brukere få gode opplevelser gjennom besøksforvaltningen. Sametinget er positive til de tiltakene som skisseres. Informasjon og tilrettelegging til steder som tåler større belastning og som ikke er i konflikt med reindriftnæringen er gode tiltak. Vi støtter også at settes opp verneskilt og annen informasjon om området, verneverdiene og retningslinjer for ferdsel i området. På disse informasjonspunktene, håper vi også at det vil bli tatt med informasjon om bruken av stedet herunder reindrift og annen utmarksbruk, kulturhistorie, oppfordring om sporløs ferdsel som ikke sliter på kulturminnene, samt en henvisning til bestemmelsene i kulturminneloven.

Reindrift

Området har to reinbeitedistrikter, Rendalen (Ittunjarga) og Lakselvdalen/Lyngsdalen

(Låhku). Sametinget det som viktig at reinbeitedistriktet ikke vil få noen innskrenkninger i forbindelse med den daglige driften og at reindriften fortsatt skal kunne utføres på en tilfredsstillende måte. Reinens beiteadferd og forflytninger vil kunne endres i takt med endrede snøforhold (tidlig barmark eller sen barmark) beitetilganger og eventuelle forstyrrelser andre steder i distriktet. Lyngsalpene har økt menneskelig aktivitet i form av toppturister og andre men også økt ferdsel i barmark, dette skaper utfordringer for reinens beitero og fri ferdsel. Sametinget forutsetter derfor at man oppretter og viderefører en nær og reell dialog med reinbeitedistriktet i det videre arbeidet med i foreslåtte tiltakene og informasjonsutformingen for å redusere de negative konsekvensene for reindriften. Reinbeitedistrikter bør være medvirkende på å utforme informasjonen som skal ut til besøkende, hvor bruken blir beskrevet og hvilke områder er sårbare med tanke på kalving lflytteleier/trekkleier og eventuelt andre områder som tåler mindre ferdsel.

Kulturminner

Vi er kjent med at det skal være kultunninnebefaringer i sommer, som både Sametinget og Troms fylkeskommunen skal delta på. Registreringene av samiske kulturminner er fortsatt mangelfulle, noe som gjør at det i store områder ikke er gjort noen dokumentasjon av samiske kulturminner. Derfor utgjør de kjente kulturminnene sannsynligvis kun en liten brøkdel av den totale kulturminnebestanden. Vi anser potensialet for nye funn av hittil ukjente automatisk fredete samiske kulturminner i verneområdet for stort.

Ved tilrettelegging av stier og lignende gjør vi oppmerksom på at alle samiske kulturminner eldre enn fra år 1917 er automatisk freda ifølge LOV-2018-06-22 nr 82: Lov om kulturminner(Kulturminneloven) § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustuffer, gammetuffer, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver og gravplasser, hellige fjell og offerplasser eller steder det knytter seg sagn eller tradisjoner til. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, og ingen må heller sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredet kulturminne eller fremkalle fare for at dette kan skje uten at dette er godkjent av rette myndighet, (jf. Kulturminneloven §§ 3, 8 og 9).»

Vurdering og innstilling til vedtak: Verneområdestyret tar innspill fra Sametinget til orientering og vil på informasjonspunktene bidra til å spre kunnskap om reindrift og samisk bruk området.

Den 21. mai fikk verneområdestyret to nye innspill til besøksstrategien. Dette er nesten en måned etter fristen, men verneområdeforvalter velger likevel å ta innspillene med i saksframlegget. Verneområdestyret får bestemme om man tar innspillene med i det videre arbeidet.

X-Lyngen, Lyngen Experience, Green Gold of Norway, m.fl.

«Vi ser at det trengs mere tilrettelegging for å få flere turister/besøkende inn i naturområdene våre, bla. Landskapsverneområdet.

Ønsket er å bruke Rundfjellet , som i utgangspunktet var foreslått å holdes utenfor landskapsverneområdet da det var folkemøter underveis i prosessen med

verneområdene. Vi vil på sikt utvikle dette fjellet til vinteraktiviteter med skitraseer rundt hele fjellet, akebrett, snowboard, nedoverski og bortoverski, som er både for familie og vennegrupper med ulike ferdigheter til fjells.

Planen er å lage løypenett med lys og heis/lift opp mot Rundfjellet, og en liten kafè med salg av mat og drikke, tilrettelagt for fototurer og annen safari. Vi kan i den forbindelse knytte oss opp mot ulike tilbud som allerede ligger her, overnatting, bespisning, naturbaserte aktiviteter, også i samarbeide med de kommunale tilbud.

Snøskutertraseen ønskes også endret, med en sammenbinding av løypenettet opp under Rundfjellet, litt under skoggrensen, fra østre side over Eidet og mot vestre side ved Båtnes/Sør-Lenangen, lengde ca 4 km. Dette fordi det alltid er mye snø på dette området, samt at vi som driver med snøskutersafari for gjester, kan komme litt vekk fra de rekreasjonsløyper som lokalbefolkningen bruker i dag. Dette unngår konflikter i samfunnet som vi kan se i offentligheten fra tid til annen.

Håper vi kan få dette til med de regler som finnes innenfor landskapsverneområdet.»

Vurdering og innstilling til vedtak:

Rundfjellet ble med i vernet, og det foreligger ingen bemerkninger angående vernegrensen i dette området i Kronprinsregentens resolusjon ved vedtak om vern.

Bygging av heis/lift og en kafè i verneområdet er ikke forenelig med verneformålet som er at «allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging» Dette er noe som verneområdestyret ikke kan dispensere til så lenge dette er en del av landskapsvernområdet. Hensikten med etablering av store landskapsvernområder og nasjonalparker er at man skal bevare området mest mulig uberørt uten store tekniske innretninger for ettertiden. Dette er særlig viktig i en tid der tap av naturmangfold grunnet nedbygging og oppstyking av naturområder er en akutt utfordring for livet på kloden.

Det uttales også at snøscootertraseen ønskes endret. Omtalt område ligger i sin helhet utenfor landskapsvernområdet og må i tilfelle tas opp/søkes til Lyngen kommune og da med en godkjennelse fra samtlige grunneiere i området.

Verneområdestyret har tatt innspill fra reiselivet i Ytre Lyngen til orientering, men med dagens regelverk er ikke ønsket fra reiselivet forenelig med landskapsvernområdet. Disse ønskene fra reiselivet kan man ikke ta hensyn til i arbeidet besøksstrategien.

Laila-Anita Westby og Miriam Johansen

«Vi ønsker at det som i dag ligger under innfallsporten for landskapsverneområdet i denne delen av Lyngen kommune, blir merket bedre fra hovedveien. Gjerne skilt om hvor vi kan komme til verneområdet og at det er mulig for parkering der. Når gjesten som er fra inn-eller utland kommer seg opp til parkering ved siden av kirkegården, som i dag er et naturlig startsted for befolkning/reisende, håper vi det kan bli satt opp informasjon av ulike slag, som kart over Lyngen, kart over landskapsverneområdet og alle innfallsporter som ligger der, benk og bord, søppelhåndtering og info om evt

overnatting og bespisning, og hvor de evt. kan henvende seg for kjøp av kart over området, evt. ha en kontaktperson for mere info.

Parkeringsplassen ved siden av kirkegården ble bygd samtidig med kirkegården, og er stor nok til at den kan brukes til flere gjøremål. Den blir allerede brøytet og vedlikeholdt i forbindelse med kirkegården, og vil ikke bli en stor kostnad for kommunen.

Vi har allerede mange mennesker som camper ute ved Russelva og ut mot Lyngstuva, bobiler, telt, hytta ved fyret ol.»

Vurdering og innstilling til vedtak.

Verneområdeforvaltninga har tidligere finansiert lavvoen på Innereidet, samt gangveien opp til lavvoen. Det var et ønske fra befolkningen i Nordlenangen at dette området skulle brukes til informasjon om landskapsvernområdet. Parkering for videre vandring til lavvoen er ved kirkegården.

Innspill fra Laila – Anita Westby og Miriam Johansen tas til orientering og verneområdestyret er enig i at det bør skiltes i dette området. Informasjonstavlene bør imidlertid stå oppe ved lavvoen. Det bør imidlertid skiltes godt fra parkeringsplass til lavvo på Innereidet, samt skilt fra hovedveien og opp til parkeringa. Dette innarbeides i besøksstrategien

Arkivsaksnr: 2019/7615-0

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 31.05.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	13/19	21.06.2019

Forvalters innstilling

Lyngsalpan verneområdestyre innvilger søknad om dispensasjon til bruk av drone i Lyngsalpan landskapsvernområde. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 og gjelder for Magy Media. Dispensasjonen gjelder innenfor avmerkede områder på kart (se under saksopplysninger) i juli 2019 unntatt området i Kvalvikdalen. Dispensasjonen er gitt med vilkår.

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for følgende områder: markert område ved Russelvfjellet, område ved Kjosbreen og Rottenvikfjellet og område i Koppangen/goalborri
- Under bruk av dronen skal det tas hensyn til eventuelt andre brukere av området slik at de blir forstyrret minst mulig.
- Søker må følge regler om droneflyging gitt i «Forskrift om luftfartøy som ikke har fører om bord mv.».
- Om det observeres rovfugl i lufta under flygning, skal dronen straks settes på bakken.
- Dispensasjonen skal være med under flygning/filming, og den skal vises til oppsynet hvis dette kreves.

Tiltaket er ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnet er tilstrekkelig til at det skal kunne gis en dispensasjon. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse. Dispensasjonen er i tråd med føringer i forvaltningsplanen.

Det bes om en kortfattet rapport om omfanget av flyging innenfor vernegrensen når prosjektet er gjennomført.

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Saksopplysninger

Magy Media har fått i oppdrag sammen med Visit Tromsø å markedsføre sommeren i Nord-Norge, og da mer spesifikt Tromsø-regionen.

Reiselivsnæringen sliter med permitteringer i sommermånedene og målet deres er at turister skal komme til området hele året. For å få til dette trenger de premium innhold som kan markedsføres for å vise hvor vakkert vi faktisk har det her i nord på sommeren. Magy Media skal være med Lyngen Adventure og Aurora spirit for å produsere innhold (video og stillbilder) som de kan bruke i markedsføring sammen med Visit Tromsø. Innholdet blir også tilgjengelig i Visit Norway/Innovasjon Norge sin bildebank. I denne forbindelse søkes det om dispensasjon til å kunne fly drone i Lyngsalpan landskapsvernområde.

Ønsket tid for flyging er 7., 12. og 14. juni. Forvalter har vært i kontakt med søker og informert om at styret har møte 21. juni og at det er streng dispensasjonspraksis i juni grunnet hekking og yngling. Søker har derfor endret periode til juli måned. Det skal ikke flys over mange dager, men de trenger dispensasjon over en lengre periode da flygingen er væravhengig.

Følgende områder kan være aktuell for flyging. De vil ikke bruke alle områdene. Det kommer an på vær og vind og eventuell gitte dispensasjoner.

Område ved Russelvfjellet:

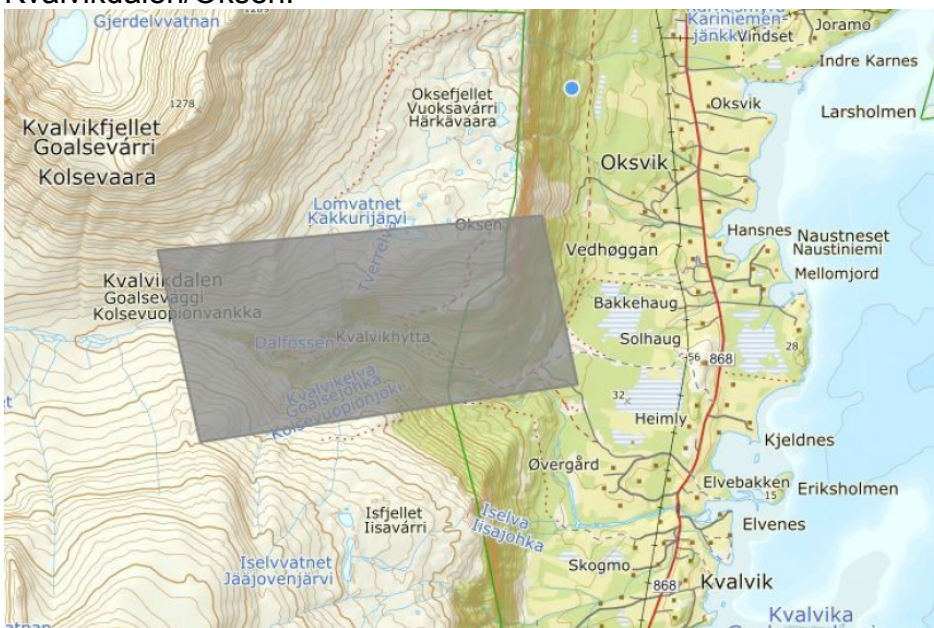
Område ved Kjosbreen og Rottenvikfjellet:

Område i Koppangen/goalborri:

Kvalvikdalen/Oksen:

Regelverk:

Lyngsalpan landskapsvernområde ble vernet med det formål og ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.

Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forskriftenes § 3, pkt.6. Forurensning 6.1 Forurensning og forsøpling er forbudt, herunder all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet. **6.2 Unødvendig støy er forbudt. Eksempel på dette er motor på modellfly og modellbåter. Listen er ikke uttømmende.**

I verneområder reguleres det for motorisert ferdsel. Alle verneforskrifter er tilpasset det området det gjelder for. Det finnes ikke noe fasitsvar på om bruk av drone i et vernet område er lov, eller ikke. Dette varierer med formålet med vernet for hvert enkelt område.

Lov om motorferdsel i utmark omfatter ikke dronetrying. Droner er likestilt med modellfly, så i verneforskrifter hvor det er ulovlig å fly med modellfly og liknende gjenstander, er dronetrying forbudt. Der det kun står at motorferdsel er forbudt, er det i utgangspunktet ikke ulovlig å fly med drone. I verneforskriftene til Lyngsalpan Ivo er det forbudt med unødvendig støy, eksempler er motor på modellfly og lignende, jfr. § 3, pkt. 6.2. Herunder vil dermed bruk av drone i landskapsvernområde komme. En elektrisk drone er imidlertid knapt hørbar på noen meters avstand så støy som følge av dronebruk vil ikke være særlig problematisk.

Det finnes ingen dispensasjonshjemmel til bruk av drone i landskapsvernområdet, men en dispensasjon kan vurderes i h.ht. Naturmangfoldloven § 48.

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruksjoner fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

I tillegg skal alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt føringer på hvordan søknader om bruk av drone skal behandles:

«Bruk av droner omfattes ikke av lov om motorferdsel og kommer heller ikke under forbudet om lavtflyging i landskapsvernområdet, men i henhold til verneforskriftene skal

unødvendig støy unngås. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er ikke tillat. Drone er i denne sammenhengen å anse som et motordrevet modellfly og det er i utgangspunktet forbudt å bruke dette i landskapsvernområdet. Eventuell tillatelse til bruk av droner må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48.

Dispensasjon til bruk av drone skal avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Bruk av drone med stor nytteverdi kan være bruk i forbindelse med reindrift, landbruk, redningsoppdrag (og –øvelser), forskning og lignende. Omfanget av bruken må vurderes opp mot den samlede belastningen for fugle- og dyrelivet I perioder av året vil det være vanskeligere å få dispensasjon til bruk av drone. Dette gjelder særlig i hekke- og yngletiden, men også under myting og vår- og høsttrekk.»

Vurdering

Bruk av drone er blitt svært populært og dispensasjonene må avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. En elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, så utfra hensyn til støy, er tiltaket lite problematisk. Dersom en unngår sårbare viltbiotoper som f.eks. rovfuglreir og holder god avstand til vilt som oppholder seg i området, vil bruk av drone trolig ikke ha særlig innvirkning på biologiske verneverdier. Indirekte vil likevel filmopptak som promoterer sårbare områder ovenfor nye brukere kunne gi negativ effekt ved at sårbare arter blir utsatt for forstyrrelser i form av økt ferdsel og aktivitet gjennom stadig større deler av året.

I forhold til siste ledd i formålsparagrafen: «*Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.*» har man fått tilbakemeldinger fra flere som føler at dronefilming av andre medfører reduksjon av følelsen å være i et uberørt område, noe som er forventet når man er i et verneområde. Det er derfor svært viktig å vise respekt for andre som ferdes i fjellet, og unngå fly nært eller filme privatpersoner som ikke er forespurt på forhånd.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt opp til at det kan dispenseres til bruk av drone til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. I dette tilfellet er det snakk om å lage film for å promotere områdene rundt Tromsø for at reiselivsnæringa skal få stabilt besøk, også om sommeren. Man skal benytte fjord, fjell, elver og midnattsol.

Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens §§ 8-12: En drone er et fremmedelement som vil kunne forstyrre fugl og vilt, noe som vil kunne være svært uheldig i hekke- og ynglesesongen. Dersom man unngår å fly nært sårbare viltbiotoper som f.eks. rovfuglreir, og tar ned dronen dersom det dukker opp rovfugl etter andre sårbare viltarter, vil bruk av drone ha relativt liten direkte påvirkning på de biologiske verneverdiene.

Et av områdene som er omsøkt, er Kvalvikdalen. Dette er et område som verneområdestyret har valgt å ikke promotere i særlig grad. Dette skyldes at det er

særdeles viktig for beitenæringa i tillegg til at det er nedslagsfelt for ferskvann. Det er i tillegg et område der det befinner seg flere rovfugllokaliteter. Dette området bør skjermes for droner og promotering.

Det kan finnes rovviltlokaliteter i nærheten av de andre omsøkte områdene også. Rovfuglene bruker også flere av områdene til næringssøk, og kan bli skremt av en drone. Hekkelokalitetene er ikke fullt så sårbare når vi er kommet til juli og august. Fugleungene vil klare seg en stund selv om foreldrefuglen skulle bli skremt vekk fra reiret.

§ 9 – føre-var-prinsippet.

Kunnskapen anses å være god nok til å behandle saken, slik at føre-var prinsippet ikke kommer til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning og § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder Det er viktig å avgrense bruk av droner for filming i landskapsvernområdet til tiltak som kan være av allmenn interesse. Det kan ikke dispenseres til rent private tiltak som skaper uheldig presedens i og med at man kan vente mange lignede søknader til samme formål. Tiltaket medfører ikke miljøforringelse og nml. §11 blir derfor ikke vurdert som relevant. §12 gir føringer om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av drone er mye mindre miljøbelastende enn andre motoriserte hjelpemiddel. Dette anses ikke særlig relevant i denne sammenhengen.

Arkivsaksnr: 2019/2192-0

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 07.06.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	14/19	21.06.2019

Forvalters innstilling

Saksopplysninger

Vurdering

Steindal Storeng trim

Saksbehandler Oddrun Merete Skjemstad

Vår ref. 2019/4675 - 432.2

Dato 08.04.2019

Innvilget dispensasjon til bruk av helikopter til frakt av materialer til Steindalshytta, Lyngsalpan landskapsvernområde

Det vises til søknad av 25.03.2019 der det søkes om dispensasjon til bruk av helikopter til frakt av materialer til Steindalshytta.

Saken er med hjemmel i gitte delegeringer i verneområdestyret behandlet av verneområdeforvalter. Det er fattet følgende **vedtak**:

Det gis med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 48 dispensasjon til bruk av helikopter til frakt av materialer til Steindalshytta i Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid suodjemeahcci.

Vedtaket begrunnes i at det ikke er i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å kunne innvilge søknaden.

Vilkår:

- Det gis dispensasjon til inntil 5 turer i løpet av en dag innenfor perioden 1. juni – 31. juli 2019

- Dato må føres på med penn innen flygningen tar til for at dispensasjonen skal være gyldig. Dato for flyging meldes også inn til verneområdeforvalter på mail: fmtrods@fylkesmannen.no, eller på telefon: 90930802 innen flygingen tar til.
- Dispensasjonen skal medbringes
- Det må tas hensyn til vilt, beitedyr og friluftsliv – fly høyt over området før landing ved hytta.
- Ta kontakt med reindriften innen flygingen tar til via distriktets leder: Henrik Gaup: 41105277.

En dispensasjon fra verneforskriftene fritar ikke for innhenting av tillatelse fra annet lovverk eller fra grunneier.

Klageadgang:

Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra den dagen brevet kom frem til påført adressat. Klagen sendes skriftlig til Verneområdestyret, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes og de grunner du vil anføre for klagen.

Saksopplysninger:

Steindal og Storeng trim søker om dispensasjon til frakt av materialer til Steindalshytta. Det er nødvendig å bytte taket på hytta slik at det er en vesentlig mengde materiell som må fraktes opp. Det er snakk om 4-5 kolli så det vil være nødvendig med 5 turer med helikopter for å få fraktet alt opp. Eksakt dato for flyging er litt usikkert da de er avhengig av å utføre oppdraget når Heliteamet eller 339 skvadronen har ledig kapasitet.

Steindalshytta ligger i underkant av 1 km fra vernegrensa.

Verneregler:

«Formålet med landskapsvernområdet er å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.

Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernrområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.»

Motorisert ferdsel i landskapsvernrområdet er i utgangspunktet forbudt, jfr. verneforskriftens § 5, pkt. 5.1. Dette gjelder også lavtflyging under 300 meter og landing. Bruk av helikopter til frakt av utstyr og materialer til felleshytter er ikke omtalt i verneforskriften. En dispensasjon må derfor vurderes etter naturmangfoldlovens § 48.

I henhold til naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Prinsippene i §§ 8 – 12 gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Bestemmelsen i Naturmangfoldlovens § 48 åpner for å kunne dispensere fra vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn, eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. I dette tilfellet vil en dispensasjon til bruk av helikopter være en forbigående forstyrrelse som ikke vil påvirke verneverdiene og det vil heller ikke stride mot verneformålet. Vilkårene for å kunne dispensere til bruk av helikopter i dette tilfellet er derfor oppfylt.

Steindalshytta eies av Steindal og Storeng trim og brukes mye av medlemmene, skoler, universitet og andre. Hytta ble satt opp på dugnad i 1994, før området ble vernet. Det er viktig å ta vare på hytta slik at den ikke forfaller og slik at den fortsatt kan være til glede for alle dem som går i Steindalen. Det er i tillegg til hytta også tilgjengelig toalett og gapahuk åpen for alle som ferdes i dalen like ved hytta.

Stien opp Steindalen er smal og bratt. Det ville blitt svært utfordrende å frakte materialer opp på vinteren ved bruk av snøscooter. Området er skredfarlig og det vil være behov for svært mange kjøreturer for å eventuelt frakte materialet opp på snø. Bruk av helikopter vil i dette tilfellet anses som en mer miljøforsvarlig teknikk enn bruk av snøscooter. Frakt av materiale ved bruk av barmarkskjøretøy anses som uaktuelt.

Søknaden gjelder bruk av helikopter, og vil ikke skade eventuelle verneverdier knyttet til vegetasjon. Det er i umiddelbar nærhet av steindalshytta ikke kjente hekke- eller yngleområder for sårbare fugler eller dyr. Det er imidlertid sannsynlig at det kan være rovfuglhekking ikke så langt fra området der det skal landes. Helikopterlandingen er imidlertid en kortvarig forstyrrelse som ikke setter spor etter seg. Det anses som at naturmangfoldlovens § 8, krav om kunnskap, er oppfylt. Samme lovs § 9, om føre var prinsippet, kommer derfor ikke til anvendelse.

En dispensasjon som dette vil ikke få noen negativ virkning på verneområdet sin helhet, men dersom det gis mange dispensasjoner til bruk av helikopter hvert år vil det kunne føre til en uønsket utvikling. Formålet med denne flygingen vurderes imidlertid til å være kurant. Det er viktig å ta vare på bygningen i landskapsvernområdet ikke forfaller. Bytte av tak er et viktig tiltak på Steindalshytta. Hver enkelt søknad som kommer inn skal vurderes spesielt og en dispensasjon i dette tilfellet vil ikke automatisk skape presedens for at det gis dispensasjon andre steder i verneområdet, eller i andre verneområder, jfr. Naturmangfoldlovens § 10. Hver søknad skal ha individuell vurdering og behandling.

Våren og forsommeren kan være en utfordrende tid for reindrifta. Reinen kalver i mai og trenger ro. Helikoptertrafikk kan forstyrre simlene og kalvene. Reindrifta bør derfor informeres om flygingen på forhånd slik at de evt. kan komme med forslag til rute.

En vurdering etter naturmangfoldlovens § 11 anses som ikke relevant i denne saken.

På grunnlag av denne drøftingen vurderes det dit hen at det kan gis dispensasjon fra verneforskriften og innvilge søknaden om bruk av helikopter til frakt av materiell til Steindalshytta. Det påpekes at det ved aktivitet og ferdsel skal tas hensyn til at området er vernet som landskapsvernområde, og at flygingen reduseres til et minimum. Søknaden innvilges med vilkår.

Med vennlig hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter

Kopi til:

Storfjord kommune

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Oldersletta 1

Statens Hus

9046

9800

OTEREN

VADSØ

Tine Marie Valbjørn Hagelin

Saksbehandler Oddrun Merete Skjemstad

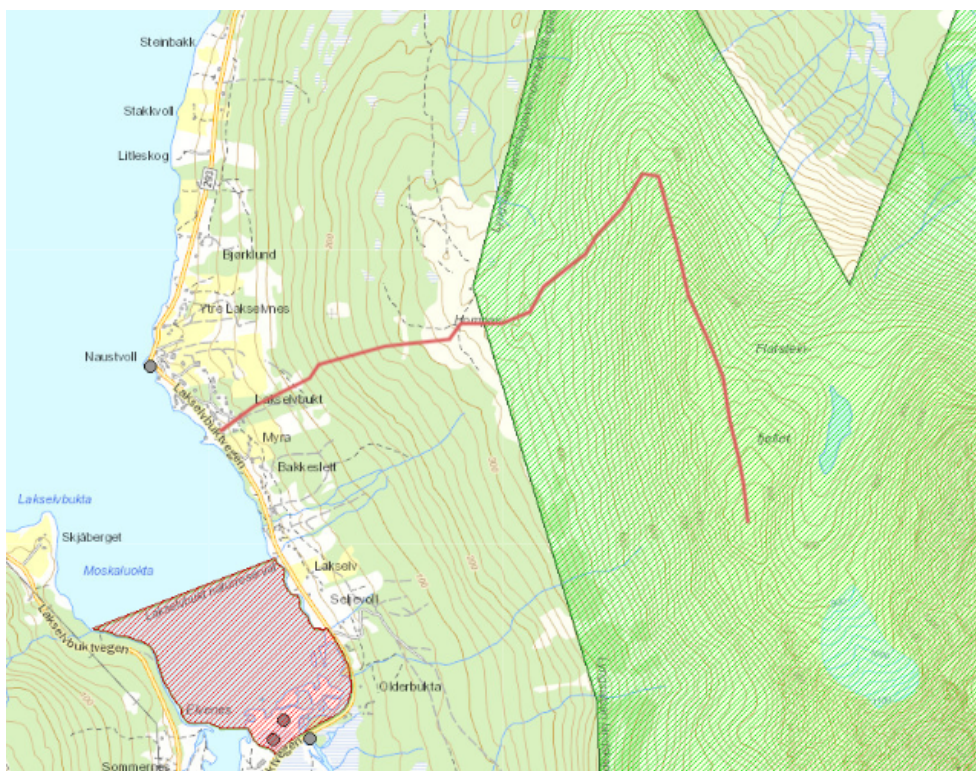
Vår ref. 2019/7389 - 432.2

Dato 22.05.2019

Innvilget søknad om dispensasjon til merking av tursti i Lyngsalpan landskapsvernområde

Viser til søknad om merking av sti opp til Flatsteinfjellet i Lakselvbukt i Tromsø kommune.

Ishavskysten friluftsråd skal i samarbeid med Lakselvbukt skole og Ullsfjord SK trimgruppe skilte og merke stier til 10 trimpostkasser i 2019. Av disse stiene er det en sti som går inn i landskapsvernområdet. Langs denne stien er det 3 trimpostkasser: Hompan, 800- meteren og 1000-meteren.

Turstien skal merkes med startskilt og tavle nede ved fylkesveien, og merkes langs stien oppover med retningsskilt, merkepinner og

varder. Det skal etterstrebnes å merke så skånsomt som mulig i terrenget og den nasjonale merkestandarden vil følges.

Vernebestemmelser Lyngsalpan landskapsvernområde/ittugáissáid suodjemeahcci:

Lyngsalpan landskapsvernområde/ittugáissáid suodjemeahcci ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon 20.2.2004. Formålet med vernet er å *ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområde som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.*

Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging, jfr. forskriftenes § 2.

I henhold til verneforskriften § 3, pkt. 1.1 skal området vernes mot inngrep eller tiltak som i vesentlig grad kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, oppføring av andre varige eller midlertidige innretninger, hensetting av campingvogner, brakker og lignende, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledning, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper og lignende. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende.

Forvaltningsmyndigheten kan imidlertid etter søknad gi tillatelse til:
d) oppsetting av nye gjerder, oppmerking og varding av nye fotturruter og skiløyper, og nybygging av bruer og klopper (§ 3, pkt. 1.3, d).

I henhold til naturmangfoldloven (§ 7) skal også prinsippene i loven §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, også når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter forskrifter for verneområder. Prinsippene i §§ 8-12 gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Det er i forvaltningsplanen lagt opp til at ved søkander om merking av stier skal det dokumenteres et behov og defineres et formål. Videre står det at merking som styrer ferdselen unna viktige verneverdier, eller som ikke anses som en trussel for verneverdiene, skal i utgangspunktet behandles positivt.

Vurdering:

Merking av stier er i seg selv enkle og små tiltak / inngrep. Effekten av merking er at flere bruker de merkede stiene i et område enn tidligere, samtidig kan andre områder spares for bruk. En merket sti må vedlikeholdes, og noen må være ansvarlig for eventuelle tilretteleggingstiltak på slike stier. Det er derfor viktig med en godt gjennomtenkt plan for tilrettelegging av stier og merking - hvor stort omfang av stier er nødvendig og hvilke aktører skal ha ansvar for merkingen.

I dette tilfellet er både skolen og idrettslaget involvert i merkingen sammen med friluftsrådet. Merkingen vil følge merkestandarder i hht. Merkehandboka. Verneforskriften gir mulighet for å åpne for merking av nye turstier når det ikke er i strid med verneformålet. Det vil si når omfanget av merkede stier ikke blir for stort til å påvirke landskapsbildet, eller når stiene ikke er i konflikt med plante- / dyrelivet.

Det vil ikke bli etablert ny sti i forbindelse med merkingen. Det er allerede en sti i området, og de tre trimpostkassene er satt opp, og vært i drift i flere år. Det er derfor ikke et uberørt område som skal merkes. Merkingen vil kunne være med på å kanalisere ferdselen i området. Lyngsalpan har mange turister i området, også på sommeren, og mange av disse vil gjerne gå etter merkede stier. Ved å ha faste oppmerkede stier som man kan anbefale for turistene, vil en skjerme andre områder som ikke er merket, og kanskje er mer sårbar for ferdsel.

Merkingen vil også komme lokalbefolkningen til gode. Kommunens innbyggere vil ha lettere for å kunne utforske andre deler av kommunen når stier blir merket. Tilretteleggingen vil gi opplevelsesverdi og vil kunne være et fint tiltak i kommunens folkehelsearbeid.

Det er i artsdatabanken ikke registrert sårbare arter i området. Rovfugler kan likevel hekke i dette området. Barmarksferdselen skjer imidlertid så sent på året at rovfuglene har kommet langt i hekkingen. Fugleungene er ikke lenger så sårbare om foreldrene forlater reiret en liten stund. Vegetasjonen i dette området er robust nok til å tåle mer ferdsel langs denne stien.

Kunnskapsgrunnlaget er godt nok til at saken kan behandles, jfr. naturmangfoldlovens § 8. Samme lovs § 9 om «føre-var-prinsippet» kommer derfor ikke til anvendelse.

De ansvarlige bør imidlertid ha evaluering på utvikling etter at området blir merket. Dersom det blir stor slitasje bør det vurderes om det skal gjøres skjøtselstiltak eller evt. ta vekk merkingen.

En aksept av merking av denne stien betyr ikke et frislepp på merking i landskapsvernområdet. Denne stien er en del av en merke- og skiltplan som er et samarbeid mellom friluftsrådet, den lokale skolen og det lokale idrettslaget. En forsiktig merking i enkelte områder i landskapsvernområdet er i tråd med at verneområdestyret ønsker å gjøre området mer tilgjengelig. En forsiktig merking vil ikke overstige den samlede belastningen for området, jfr. Naturmangfoldlovens § 10. Området er stort og bare områder i nærheten av vernegrensen, eller allerede mye brukte områder, vil bli merkes.

Naturmangfoldlovens § 11 anses som ikke å være relevant i denne sammenhengen.

All merking skal skje i hht. Merkehåndboka og inngå i Lyngen kommune sin merke- og skiltplan. Det vil derfor bli gjort med de mest miljøforsvarlige teknikker, jfr. naturmangfoldlovens § 12.

Saken er i henhold til verneområdestyrets vedtak, sak 7/16, behandlet administrativt. Det er fattet følgende

vedtak:

Det gis med hjemmel i verneforskriften for Lyngsalpan landskapsvernområde § 3, pkt. 1.3 d dispensasjon til å merke stien til Flatsteinfjellet i Lakselvbukt, Tromsø kommune.

Merkingen vil sørge for at folk går tryggeste veien opp fjellet.

Tilretteleggingen vil gi stor opplevelsesverdi for mange, og er et fint tilskudd til kommunens folkehelsearbeid og et flott tiltak for de lokale som ønsker å ta seg trygt opp på fjellet selv om de ikke er kjent i området. Tilretteleggingen skjer i begrenset omfang, og er til liten skade for verneverdiene. Kunnskapsgrunnet er godt nok til at det kan gis en dispensasjon til tiltaket. De ansvarlige for merkingen må imidlertid evaluere områdene som merkes med jevne mellomrom for å følge utviklingen i området.

Det gjøres oppmerksom på at en tillatelse etter verneforskriften ikke fritar for eventuelle tillatelser etter annet lovverk, og fra grunneier.

Klageadgang: Vedtaket kan påklages innen tre uker til miljødirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen Fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til verneområdestyret, angi

**Verneområdestyret
for Lyngsalpan
landskapsvernområde**

vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med vennlig hilsen

Oddrun Skjemstad

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeorvalter

Kopi til:
Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Tromsø kommune

Jørn Tore Johansen
Ørstrandveien 216
9064 SVENSBY

Saksbehandler Oddrun Merete Skjemstad

Vår ref. 2019/3642 - 432.2

Dato 07.03.2019

Innvilget dispensasjon bruk av snøscooter til frakt av ved og utstyr til hytte ved Jægervatnet, Lyngsalpan landskapsvernområde

Viser til søknad av 1 mars 2019 der det søkes om dispensasjon til bruk av snøskuter i forbindelse med vedhogst/transport av ved fra eiendom 118/16 til 118/27 og transport av utstyr og ved til hytte på gnr/bnr 118/46 i Lyngen kommune. Søknaden gjelder for Jørn-Tore Johansen etter inntegnet trase, se kart. Det søkes om dispensasjon for 5-10 turer i 5 år.

Saken er behandlet og det er fattet følgende vedtak:

I medhold av Lyngsalpan verneområdestyre sitt vedtak om delegering av myndighet og verneforskriftenes § 3, pkt 5.3 d, innvilger verneområdeforvalter Jørn Tore Johansen sin søknad om dispensasjon til bruk av snøscooter til frakt av ved og utstyr til hytte som ligger på eiendom 118/46 like innenfor vernegrensen på østsiden av Jægervatnet.

Det dispenseres for inntil 5 turer årlig for sesongene i sesongen 2019. Det dispenseres også til 1 dags kjøring med ved til hytte.

Transport utstyr og bagasje:	
1	
2	
3	
4	
5	
Vedkjøring til hytte	
1	

Kjørebok må benyttes og dato må fylles ut med penn innen kjøringen tar til.

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for Jørn Tore Johansen
- Formålet med kjøringen er frakt av utstyr og ved til familiehytte som eies av søkers far
- Dispensasjonen gjelder kun etter inntegnet trase
- Dato må fylles inn på skjemaet med penn før kjøringen tar til for at tillatelsen skal være gyldig
- Slede skal være påmontert
- Dispensasjonen gjelder bare på snødekt mark og siste mulige dato for kjøring er 4.5.2019

NB. En tillatelse etter verneforskriftene fritar ikke for innhenting av tillatelse etter annet lovverk, eller fra grunneier.

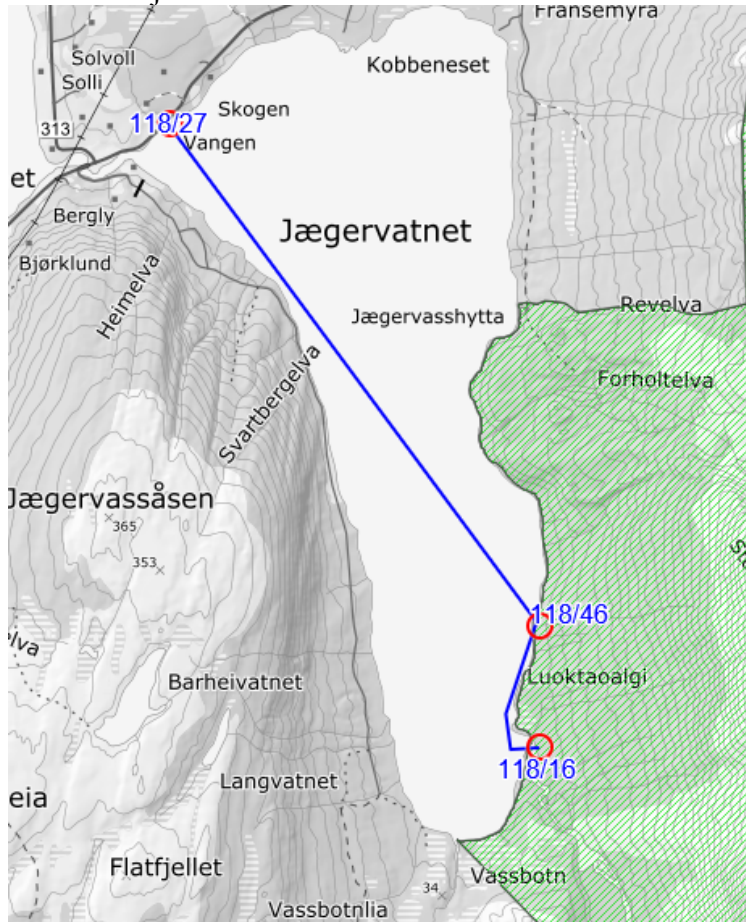
Det søkes også om dispensasjon til frakt av ved fra utmarksteig til bolig. Dette er direkte hjemlet i hht. Verneforskriftenes § 3, pkt. 5.2.e.

Vedtaket begrunnes i at kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok, og det omfatter svært lite kjøring i landskapsvernområdet da hytta ligger like innenfor vernegrensen.

Klageadgang: Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Klagen skal sendes skriftlig til Verneområdestyret, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen.

Kart med kjøretrasé:

Vurderinger:

I henhold til verneforskriften for Lyngsalpan landskapsvernområde (Ilvo) er motorferdsel forbudt i verneområdet, jfr. § 3, punkt 5.1. Verneforskriften åpner imidlertid for å kunne tillate frakt av utstyr og lignende til hytter, jfr. § 3, pkt 5.3 d. I henhold til naturmangfoldloven (§ 7) skal også prinsippene i loven §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Hovedformålet med Lyngsalpan landskapsvernområde er å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet som er uten tyngre naturinngrep.

Bakgrunnen til at det generelt ikke er lov til å ferdes med motorkjøretøy i verneområder er hensyn til dyre- og plantelivet, faren for sporskader og for at man skal kunne oppleve naturen uten forstyrrende bråk. Erfaringsmessig vet man at kjøreskader på terreng fra snøskuter forekommer hovedsakelig bare i forbindelse med kjøring over barmark. Det er derfor satt vilkår i dispensasjonen om at det bare skal kjøres på snødekket mark og et begrenset antall turer. Når det gjelder plantelivet, vil disse verneverdiene bli lite påvirket av den begrensede kjøringen på

snøføre. Det vurderes at med vilkåret i dispensasjonen om at det bare gis tillatelse til disse turene per sesong, og at det er innenfor relative korte avstander i verneområdet, så vil omfanget være så begrenset at det ikke vil medføre store forstyrrelser for verken dyrelivet eller friluftslivet i landskapsvernområdet.

Den omsøkte traseen berører ikke kjente hekke- eller yngleområder til sårbare arter, jfr. data fra artsdatabanken og andre registre over sensitive områder. Det betyr imidlertid ikke at det ikke kan finnes sårbare arter i området. Den motoriserte ferdselen må derfor begrenses mest mulig og det innvilges kun et begrenset antall turer. Kunnskapsgrunnlaget vurderes imidlertid tilstrekkelig nok til å kunne fatte vedtak i saken, jfr. naturmangfoldlovens § 8.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig til at føre – var prinsippet, jfr. naturmangfoldloven § 9, ikke kommer til anvendelse. Vurdering av den samlede belastningen av tiltak i økosystemet, jfr. naturmangfoldlovens § 10, er at omsøkt kjøring, sammen med annen lovlig kjøring (oppsyn, reindrift og andre hytter i området), ikke overstiger et nivå som vil påvirke verneverdiene i vesentlig grad.

Søknaden er også vurdert opp mot mulig presedensvirkning en tillatelse vil ha på dette og andre tilsvarende verneområder. Tillatelsen er knyttet til transportbehov til eksisterende hytte, og den får derfor ikke presedensvirkning for annen motorferdsel enn den transport som det etter verneforskriften kan dispenseres til. På bakgrunn av dette vurderes det at det kan gis dispensasjon til omsøkte snøskutertransport.

Vurdering etter naturmangfoldlovens § 11 anses som lite relevant. Bruk av snøscooter til frakt av ved og utstyr anses som det mest miljøvennlige alternativet, kontra det å bruke barmarkskjøretøy, jfr. Naturmangfoldlovens § 12 – miljøforsvarlig teknikk og metode.

Det er søkt om en 5-årig tillatelse. Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt opp til at 4-årige dispensasjoner kan innvilges så lenge de ikke går ut over styrets funksjonstid. Verneområdestyret er inne i sitt siste virkeår. Det dispenseres derfor kun for 2019.

Med vennlig hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter

Kopi til:
Lyngen kommune
Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Geir Jegervatn
Lattervikveien 5
9064 SVENSBY

Saksbehandler Oddrun Merete Skjemstad

Vår ref. 2019/4083 -

Dato 18.03.2019

Innvilget søknad om dispensasjon til bruk av snøscooter til frakt av materialer og utstyr til hytte ved Jægervatnet, Geir Jegervatn

Viser til søknad av 15. mars 2019 der det søkes om dispensasjon til bruk av snøscooter til frakt av ved og utstyr til egen hytte ved Jægervatnet. Hytta ligger like innenfor grensen til Lyngsalpan landskapsvernområde. Hytta ligger på eiendom 118/2, og eies av søkeren. Dette er hytta til Petter Wessel Zapfe, som er skjøttet tilbake til 118/2. Hytta skal renoveres våren 2019, og det er derfor behov for å frakte betydelige mengder materialer til hytta.

Saken er behandlet og det er fattet følgende vedtak:

I medhold av Lyngsalpan verneområdestyre sitt vedtak om delegering av myndighet og verneforskriftenes § 3, pkt. 5.3 d, innvilger verneområdeforvalter Geir Jegervatn sin søknad om dispensasjon til bruk av snøscooter til frakt av ved og utstyr til hytte som ligger på eiendom 118/2, like innenfor vernegrensen på østsiden av Jægervatnet.

Det dispenseres for inntil 10 turer i sesongen 2019. Det dispenseres også til 1 dags kjøring med ved til hytte.

Transport utstyr og bagasje:	
1	6
2	7
3	8
4	9
5	10
Vedkjøring til hytte	
1	

Kjørebok må benyttes og dato må fylles ut med penn innen kjøringen tar til.

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for Geir Jegervatn
- Formålet med kjøringen er frakt av utstyr og ved til hytte
- Dispensasjonen gjelder kun etter inntegnet trase
- Dato må fylles inn på skjemaet med penn før kjøringen tar til for at tillatelsen skal være gyldig
- Slede skal være påmontert
- Dispensasjonen gjelder bare på snødekt mark og siste mulige dato for kjøring er 4.5.2019

NB. En tillatelse etter verneforskriftene fritar ikke for innhenting av tillatelse etter annet lovverk, eller fra grunneier.

Vedtaket begrunnes i at kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok, og det omfatter svært lite kjøring i landskapsvernområdet da hytta ligger like innenfor vernegrensen. Det meste av kjøringen foregår på isen over Jægervatnet.

Klageadgang: Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Klagen skal sendes skriftlig til Verneområdestyret, angi vedtaket det klages

over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for k lagen.

Vurderinger:

I henhold til verneforskriften for Lyngsalpan landskapsvernområde (Ilvo) er motorferdsel forbudt i verneområdet, jfr. § 3, punkt 5.1. Verneforskriften åpner imidlertid for å kunne tillate frakt av utstyr og lignende til hytter, jfr. § 3, pkt 5.3 d. I henhold til naturmangfoldloven (§ 7) skal også prinsippene i loven §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Hovedformålet med Lyngsalpan landskapsvernområde er å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet som er uten tyngre naturinngrep.

Bakgrunnen til at det generelt ikke er lov til å ferdes med motorkjøretøy i verneområder er hensyn til dyre- og plantelivet, faren for sporskader og for at man skal kunne oppleve naturen uten forstyrrende bråk. Erfaringsmessig vet man at kjøreskader på terreng fra snøskuter forekommer hovedsakelig bare i forbindelse med kjøring over barmark. Det er derfor satt vilkår i dispensasjonen om at det bare skal kjøres på snødekket mark og et begrenset antall turer. Når det gjelder plantelivet, vil disse verneverdiene bli lite påvirket av den begrensede kjøringen på snøføre. Det vurderes at med vilkåret i dispensasjonen om at det bare gis tillatelse til disse turene per sesong, og at det er innenfor relative korte avstander i verneområdet, så vil omfanget være så begrenset at det ikke vil medføre store forstyrrelser for verken dyrelivet eller friluftslivet i landskapsvernområdet. Det meste av motorferdselen skal foregå på isen over Jægervatnet og vil derfor heller ikke lage spor i terrenget.

Den omsøkte traseen berører ikke kjente hekke- eller yngleområder til sårbare arter, jfr. data fra artsdatbanken og andre registre over sensitive områder. Det betyr imidlertid ikke at det ikke kan finnes sårbare arter i området. Den motoriserte ferdsele må derfor begrenses mest mulig og det innvilges kun et begrenset antall turer. Kunnskapsgrunnlaget vurderes imidlertid tilstrekkelig nok til å kunne fatte vedtak i saken, jfr. naturmangfoldlovens § 8.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig til at føre – var prinsippet, jfr. naturmangfoldloven § 9, ikke kommer til anvendelse. Vurdering av den samlede belastningen av tiltak i økosystemet, jfr. naturmangfoldlovens § 10, er at omsøkt kjøring, sammen med annen lovlig kjøring (oppsyn, reindrift og andre hytter i området), ikke overstiger et nivå som vil påvirke verneverdiene i vesentlig grad.

Søknaden er også vurdert opp mot mulig presedensvirkning en tillatelse vil ha på dette og andre tilsvarende verneområder. Tillatelsen er knyttet til transportbehov til eksisterende hytte, og den får derfor ikke presedensvirkning for annen motorferdsel enn den transport som det etter verneforskriften kan dispenseres til. På bakgrunn av dette vurderes det at det kan gis dispensasjon til omsøkte snøskutertransport.

Vurdering etter naturmangfoldlovens § 11 anses som lite relevant. Bruk av snøscooter til frakt av ved og utstyr anses som det mest miljøvennlige

**Verneområdestyret
for Lyngsalpan
landskapsvernområde**

alternativet, kontra det å bruke barmarkskjøretøy, jfr. Naturmangfoldlovens § 12 – miljøforsvarlig teknikk og metode. Ved bruk av snøscooter kan man frakte materialene korteste veien, over isen på vannet.

Det er søkt om en 5-årig tillatelse. Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt opp til at 4-årige dispensasjoner kan innvilges så lenge de ikke går ut over styrets funksjonstid. Verneområdestyret er imidlertid inne i sitt siste virkeår. Det dispensereres derfor kun for 2019.

Med vennlig hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
nasjonalparkforvalter
Kopi til:
Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Lyngen kommune

Rolf Johansen
rolfajo@gmail.com

Saksbehandler Oddrun Merete Skjemstad

Vår ref. 2019/2034 - 432.2

Dato 01.02.2019

Innvilget dispensasjon til frakt av ved med helikopter eller snøscooter til gjeterhytta, Kvalvikfjellet - gjeterhyttas venner, Lyngsalpan Ivo

Saken er, i medhold av gitte delegasjoner, behandlet delegert og det er fattet følgende

Vedtak:

Det gis med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 48 dispensasjon til bruk av helikopter til frakt av ved til gjeterhytta på Isfjellet i Kvalvika i Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid suodjemeahcci. Dato for flyging føres inn her:

--

Alternativt gis det med hjemmel i verneforskriftenes §3, pkt 5.3 d, dispensasjon til bruk av snøscooter til frakt av ved til hytta. Det innvilges inntil 2 dagers kjøring med ved. Dato må påføres med penn innen turen tar til:

--	--

Vedtaket begrunnes i at det ikke er i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Bruk av motorkjøretøy i denne forbindelse er å anse som nytteflyging (-kjøring) Kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å kunne innvilge søknaden.

Vilkår:

- Dispensasjonen skal medbringes
- Dispensasjonen gjelder enten helikopter eller snøscooter, ikke begge deler.

- Dispensasjon til bruk av helikopter gjelder for 4 landinger i perioden 1. februar – 4. mai 2019, **men bør fortrinnsvis skje før 20. april**. Eventuell dato for flyging meldes inn på e-post: fmtrods@fylkesmannen.no innen flygingen tar til.
- Dispensasjon til bruk av snøscooter gjelder kun hvis ikke helikopterdispensasjonen brukes og gjelder for 2 dager i perioden 1. februar – 4. mai 2019 etter inntegnet trasé på kartet.
- Annen motorferdsel ved opphold på hytta er ikke tillatt
- Dispensasjonen skal medbringes.
- Det må tas hensyn til vilt, beitedyr og friluftsliv – fly høyt over området før landing ved Gjeterhytta.

En dispensasjon fra verneforskriftene fritar ikke for innhenting av tillatelse fra annet lovverk eller fra grunneier.

Klageadgang:

Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra den dagen brevet kom frem til påført adressat. Klagen sendes skriftlig til Verneområdestyret, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes og de grunner du vil anføre for klagen.

Med vennlig hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter

Kopi til:
Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Lyngen kommune

Saksopplysninger:

Gjeterhyttas venner v/ leder, Rolf Johansen, søker om dispensasjon til bruk av helikopter til frakt av ved til gjeterhytta på Isfjellet i Kvalvika. Bruk av helikopter ønskes brukt når det er tilgjengelig maskin i området, i tidsrommet 1. februar – 4. mai 2019. Det er behov for 4 landinger innen gitte tidsrom.

Alternativt er det ønskelig med bruk av snøscooter til formålet. Trasé for kjøring vil da være fra Westgård, Kvalvik og inn Kvalvikdalen og til fjells. Omfanget vil da være på ca. 20 turer.

Det ble søkt om samme formål i 2018, men dispensasjonen ble ikke benyttet. Behov for ved til hytta er derfor fortsatt til stede.

Gjeterhytta ligger på Isfjellet i Kvalvika, ca. 300 meter innenfor vernegrensen til Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid suodjemeahcci.

Verneregler:

«Formålet med landskapsvernområdet er å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.

Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.»

Motorisert ferdsel i landskapsvernområdet er i utgangspunktet forbudt, jfr. verneforskriftenes § 5, pkt. 5.1. Dette gjelder også lavtflyging under 300 meter og landing. Bruk av helikopter til frakt av utstyr og materialer til felleshytter er ikke omtalt i verneforskriften. En dispensasjon må derfor vurderes etter naturmangfoldlovens § 48.

Forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon til snøscootertransport av materialer til hytter, klopper mv. og av brensel, utstyr og proviant til hytter og buer. Kjøretraseene skal tegnes inn på kart. Jfr. Verneforskriftenes §3, pkt. 5.3 d.

I henhold til naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Prinsippene i §§ 8 – 12 gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Bestemmelsen i Naturmangfoldlovens § 48 åpner for å kunne dispensere fra vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn, eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. I dette tilfellet vil en dispensasjon til bruk av helikopter være en forbigående forstyrrelse som ikke vil påvirke verneverdiene, og det vil heller ikke stride mot verneformålet. Vilkårene for å kunne dispensere til bruk av helikopter i dette tilfellet er derfor oppfylt.

Gjeterhytta på Kvalvikfjellet benyttes blant annet av sauesankelaget under sanking og tilsyn av dyrene som er på beite i området. Det er tidligere dispensert fra verneforskrifta til å sette opp denne hytta. Det er behov for ved på hytta. I og med at den ligger oppe på snaufjellet, er det ikke mulig å hogge ved til brensel i umiddelbar nærhet til hytta. Det er mulig å frakte ved opp med snøscooter på vinteren, men i og med at det er så bratt opp vil det bli mange turer med scooter for å få opp samme mengde ved som helikopteret greier med 1 løft. Helikoptret anses i dette tilfellet som en mer miljøforsvarlig teknikk enn bruk av snøscooter, jfr. naturmangfoldlovens § 12.

Gjeterhytta på fjellet er ikke låst. Den står åpen for allmennheten og det er mulig å gå inn og varme seg, eller søke ly om det er dårlig

vær. Hytta er derfor også et turmål for mange, og et fint tilskudd til friluftslivet og folkehelsen i kommunen. Oppfølging, drift og vedlikehold av hytta skjer på dugnad med innsamlede midler gjennom en interessegruppe som er åpen for alle som ønsker å tegne medlemskap.

Søknaden gjelder bruk av helikopter, og vil ikke skade eventuelle verneverdier knyttet til vegetasjon. Det er i umiddelbar nærhet av gjeterhytta ikke kjente hekke- eller yngleområder for sårbare fugler eller dyr. Det er imidlertid sannsynlig at det er rovfuglhekking ikke så langt fra området der det skal landes. Flygingen bør derfor utføres innen midten av april måned, og man bør unngå lavtflyging ved fjellkanten. Det anses som at naturmangfoldlovens § 8, krav om kunnskap, er oppfylt. Samme lovs § 9, om føre var prinsippet, kommer derfor ikke til anvendelse.

Dersom det ikke klaffer å få rekvirert helikopter til jobben søkes det alternativt til å bruke snøscooter til formålet. Det søkes om ca 20 turer med snøscooter fra Westgård og opp på Kvalvikfjellet (se kart). Forvaltningsplanen legger føringer på hvordan slike søknader om frakt av ved til felleshytter skal behandles. Det kan tillates 2 dagers kjøring med ved og utstyr til felleshytter, dvs. bygdelagshytter og turistforeningens hytter, jf. Retningslinjer for kjøring til hytter, bokstav d, s. 71 i forvaltningsplanen.

Vinteren er minimumsfaktoren for vilt, og det er mye snø både i skogen og på fjellet. Det er derfor viktig å søke å unngå å stresse viltet unødig.

En dispensasjon som dette vil ikke få noen negativ virkning på verneområdet sin helhet, men dersom det gis mange dispensasjoner til bruk av motoriserte kjøretøy i landskapsvernområdet hvert år vil det kunne føre til en uønsket utvikling. Formålet med denne motorferdselen vurderes imidlertid til å være kurant. Hver enkelt søknad som kommer inn skal vurderes spesielt og en dispensasjon i dette tilfellet vil ikke automatisk skape presedens for at det gis dispensasjon andre steder i verneområdet, eller i andre verneområder, jfr. Naturmangfoldlovens § 10. Hver søknad skal ha individuell vurdering og behandling.

En vurdering etter naturmangfoldlovens § 11 anses som ikke relevant i denne saken.

På grunnlag av denne drøftingen vurderes det dit hen at det kan gis dispensasjon fra verneforskriften og innvilge søknaden om bruk av helikopter eller snøscooter til frakt av ved til gjeterhytta. Det påpekes at det ved aktivitet og ferdsel skal tas hensyn til at området er vernet som landskapsvernområde, og at motorferdselen reduseres til et minimum. Søknaden innvilges med vilkår.

Nasjonalpark- og verneområdestyrer

Trondheim, 14.05.2019

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/6309

Saksbehandler:
Arnt Hegstad

Bruk av el-sykkel i verneområder

Miljødirektoratet har fått en henvendelse med spørsmål om bruk av el-sykkel kan betraktes som vanlig sykkel hvis det sykles i utmark med avslått motor. Siden henvendelsen gjelder en problemstilling innenfor et verneområde og generelt kan ha interesse for flere, har vi valgt å sende dette brevet til samtlige nasjonalpark- og verneområdestyrer.

Rettslig status

El-sykkel er i utgangspunktet å betrakte som motorvogn etter vegtrafikkloven, jfr § 2 annet ledd. Ved lovendring 6. februar 2015 ble det åpnet for at departementet kan bestemme at et kjøretøy som etter definisjonen i vegtrafikkloven er motorvogn, likevel ikke skal regnes som motorvogn etter loven. Lovendringen var foranlediget av et ønske om nærmere å regulere bruk av elektriske sykler, og hjemmelen ble 23. mars 2015 benyttet til å endre kjøretøyforskriften for slike sykler. Kjøretøyforskriften § 2-5 nr. 12 ble endret slik at det fastslås at elektriske sykler, med spesifikasjoner som angitt i forskriften, ikke skal anses som motorvogn etter vegtrafikkloven § 2. Dette var viktig for å klargjøre at det ikke var krav om registrering, forsikring osv som for annen motorvogn. Etter vegtrafikklovgivningen er dermed el-sykler, i likhet med andre sykler, regnet som kjøretøy - men ikke som motorvogn.

I motorferdselloven (lov om motorferdsel i utmark og vassdrag) brukes ikke begrepet *motorvogn*. Motorferdselloven definerer imidlertid motorferdsel som ... *bruk av kjøretøy ... drevet med motor*. Bruk av el-sykkel er derfor i utgangspunktet omfattet av motorferdselsforbudet i loven. Som en følge av dette ble motorferdselsforskriften (forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag) endret ved forskrift av 3. april 2017 slik at det nå fremgår tydelig av forskriften § 2a at "Elektriske sykler kan brukes i utmark".

Særskilt for verneområder

Mange verneforskrifter har egne bestemmelser om forbud mot motorisert ferdsel. Dette innebærer i utgangspunktet at også bruk av el-sykkel vil være forbudt. For noen verneområder vil det imidlertid være veier som er åpne for motorisert ferdsel herunder el-sykler. For slike områder har det kommet spørsmål om samtidig å kunne sykle i terrenget eller på stier med avslått motor, til tross for at dette kan være svært tungt. Spørsmålet som da kan reises er om el-sykkel med avslått motor lovlig

kan benyttes utenfor veiene (i utmark) hvis det er tillatt å benytte vanlig tråsykkel - mao at det da ikke skal betraktes som motorferdsel.

Etter vår oppfatning er det ikke grunnlag for å tolke verneforskriftenes motorferdselsforbud innskrenkende. Vi legger normalt motorferdsellovens definisjoner og forståelse av begreper til grunn i verneforskriftene og kan ikke se at det grunnlag for å fravike en slik forståelse i dette spørsmålet. Motorferdselbegrepet i motorferdselloven beskriver de faktiske egenskapene ved kjøretøyet og krever ikke at motoren benyttes.

Kontroll med bruk av el-sykler (uten påslått motor) vil være tilnærmet umulig hvis disse skal sidestilles med vanlig sykkel. Hertil kommer at det er så vidt tungt å sykle en el-sykkel uten påslått motor at det er stor sannsynlighet for at mange likevel vil benytte motor når det er litt utfordrende terreng.

Miljødirektoratet legger til grunn at sykling med el-sykkel (med avslått motor) ikke kan betraktes som sykling med vanlig tråsykkel. Slik sykling vil derfor kreve dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten hvis det er et motorferdselsforbud i området.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Fossum
Seksjonsleder

Arnt Hegstad

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi: Fylkesmennene

MILIG-
DIREKTORATET

65

Fra: Kari Killi Olsen[kari.killi.olsen@miljodir.no]

Dato: 15. mai 2019 10.37.48

Til: Østereng, Geir; Kollstrøm, Rolf; Vistnes, Ingunn Ims; Salmila, Karoline; Benonisen, Rune; Benonisen, Rune; Baardvik, Bjørn Morten; Birkeland, Ingve; Skjemstad, Oddrun; Skjemstad, Oddrun; Blixgård, Asgeir; Grønmyr, Brit; Grønmyr, Brit; Etnestad, Hanne; fmnorsk@fylkesmannen.no; fmnogro@fylkesmannen.no; Ingvaldsen, Inge Sollund; Lamo, Torhild; Wika, Jannike Elise; Tødås, Tore; Bach, Steinar; Haug, Astrid Alice; Berger, Marit Sophie; Berger, Marit Sophie; Berger, Marit Sophie; Thyrum, Kirsten; Thyrum, Kirsten; Nystuen, Hilde; Kildahl, Henriette Othilie Bøe; fmoprsn@fylkesmannen.no; Grevrusten, Stein Magne; Børve, Lars; opcsb@fylkesmannen.no; Nedrelo, Eldrid; Dalen, Bjørn; Sørli, Kristine; fmmrinoye@fylkesmannen.no; fmoprsn@fylkesmannen.no; Grevrusten, Stein Magne; mopksvf@fylkesmannen.no; Snøtun, Magnus; Ullring, Ulf; Liebe, Morten; Moen, Hege Sæther; fmmrlimy@fylkesmannen.no; Knagenhjelm, Maria; Røyrvik, Alf Erik; Røyrvik, Alf Erik; Nornes, Anbjørg; Nornes, Anbjørg; fmhomb@fylkesmannen.no; Sødergren, Guro; fmvamec@fylkesmannen.no; tarjei.haugen@svr.no; Odden, Alf; Vikøyr, Bjørn; Buttingsrud, Trond Erik; Peter C A Köller; fmtemj@fylkesmannen.no; Olsen, Monika; Strandli, Bjørn

Tittel: Bruk av el-sykkel i verneområder

Vår ref.: 2019/6309

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur. Denne oversendelsen vil kun bli sendt elektronisk.

Vi ber om at offisielle svar og henvendelser til Miljødirektoratet gjøres til post@miljodir.no

Med hilsen

Kari Killi Olsen

seniorkonsulent, Land- og friluftslivavdelingen

Miljødirektoratet

Telefon: 03400 / 73 58 05 00

Mobil: 930 12 160

E-post: kari.killi.olsen@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Adressater ifølge liste

FYLKESMANNEN I TROMS OG FINNMARK	
05 APR 2019	
S.nr.	Dok.nr.
Saksbeh.	

Deres ref

2015/442-0

Vår ref

18/700-5

Dato

3. april 2019

Spørsmål om definisjon av Forsvarets operative virksomhet

Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet får enkelte henvendelser vedrørende Forsvarets virksomhet i verneområdene. Det gjelder både ferdsel og motorferdsel på bakken og lavtflyging, bl.a. med helikopter. Henvendelsene har synliggjort et behov for å klargjøre hvordan verneforskriftene skal tolkes når det gjelder militær virksomhet, særlig på bakgrunn av at Forsvaret har endret sin definisjon av hvilke aktiviteter som regnes som "militær operativ virksomhet".

Verneforskriftene for det enkelte verneområde er avgjørende for hvilke aktiviteter som er tillatt i verneområdene. Forskriftene og forarbeidene, dvs. foredraget til kongelig resolusjon, er noe ulikt utformet for ulike verneområder når det gjelder Forsvarets aktivitet. Dette skyldes ulike verneformål, ulikt behov for Forsvaret til å benytte de ulike verneområdene, endringer i Forsvarets behov over tid, og at verneområdene er opprettet over en lang tidsperiode hvor det er skjedd en utvikling i utforming av forskriftene og foredraget til kongelig resolusjon. Som en følge av utfordringene Forsvaret står overfor, har også Forsvarets egne definisjoner og begrepsbruk for ulike aktiviteter endret seg, og vil fortsatt kunne komme til å endre seg, over tid. Som følge av dette, kan det oppstå uklarheter om hvordan Forsvarets aktiviteter skal kunne foregå innenfor verneområdene.

I verneområdene vil Forsvarets aktivitet primært kunne innebære ferdsel til fots, motorferdsel og lavtflyging med jagerfly og med helikopter. Hvordan dette skal håndteres innenfor det enkelte verneområde avhenger av hvordan verneforskriften er utformet, om det er en planlagt aktivitet, eller om det er en aktivitet som skjer som følge av akutte behov i gitte situasjoner.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Ingunn Iversen
22 24 58 61

Forsvarets aktivitet skjer i form av operasjoner, øving og trening. Forsvaret legger til grunn at begrepet operativ virksomhet omfatter operasjoner og øving. Det vises til at operativ virksomhet planlegges, ledes og gjennomføres i fred, krise og væpnet konflikt i og utenfor Norge, alene eller i allianse. Trening gjennomføres for å kunne oppnå operativ status, og defineres ikke som del av den operative virksomheten.

Klima- og miljødepartementet og Forsvarsdepartementet har drøftet de ulike problemstillingene. Forsvarsdepartementet presiserer at det ikke har vært deres intensjon å endre Forsvarets aktivitet innenfor verneområdene som følge av endret begrepsbruk eller endrede definisjoner på ulike aktiviteter. Det skal fortsatt være en god balanse mellom forvaltning av verneområdene slik at verneverdiene opprettholdes, og Forsvarets nødvendige aktivitet som i noen tilfelle også vil berøre verneområdene.

I praksis er det særlig verneforskriftenes regulering av motorferdsel på bakken og i luften som har praktisk betydning for Forsvarets virksomhet. Noen forskrifter har også regulering av organisert ferdsel, som vil kunne omfatte forsvarets ferdsel til fots og ulike former for opphold i disse verneområdene. Reguleringene innebærer at de nevnte aktivitetene gjennomgående er søknadspliktige i store verneområder.

Verneforskriftene har som hovedregel et unntak for "militær operativ virksomhet". Dette innebærer at den del av Forsvarets virksomhet som anses som "operativ virksomhet" etter verneforskriftene er unntatt fra søknadsplikt til myndigheten som forvalter verneområdene. Hvordan dette begrepet har blitt tolket i forbindelse med vedtakelse av verneforskrifter, fremgår av ulike dokumenter.

I *St.meld. nr. 62 (1991 -92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge* er begrepet definert i pkt. 5.6 militære interesser. Det fremgår av denne at «*militær operativ virksomhet omfatter i fredstid all militær virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre:*

- *Overvåkning av land-, sjø- og luftterritoriet*
- *Forsvarsplaner herunder feltbefestninger, anlegg for installasjoner og stridsmidler*
- *Beredskapstiltak herunder utrykningsøvelser med militære styrker*
- *Rene militære operasjoner i spesielle situasjoner herunder søk og redningstjeneste.»*

Det fremgår videre at vanlige øvelser ikke omfattes av unntaket, men det forutsettes at der sivil virksomhet eller trafikk er tillatt, kan tilsvarende militær virksomhet uten videre finne sted.

Dette er lagt til grunn i brev av 07.01.1997 fra Forsvarets overkommando, som anses å ha vært gjeldende retningslinje også ved utarbeidelse av nye verneforskrifter. Det er i dette brevet understreket at programmerte øvelser samt trening som ikke tar i bruk faste stridsanlegg, i denne sammenheng er å regne som vanlige øvelser.

I NOU 2001:15 "Forsvarets områder for lavflyging" er operativ flyging definert som flyging iverksatt som følge av en reell hendelse, i motsetning til trening og øvelser (kap. 5.5.6.1 Unntaket for militær operativ virksomhet i verneområder).

Når det gjelder tolkning av begrepet "Militær operativ virksomhet" i verneforskrifter, og spørsmål om hvilke tiltak som er søknadspliktige, er det fortsatt denne forståelsen som skal legges til grunn. Dette innebærer at det kun er "utrykningsøvelser med militære styrker" som er unntatt fra søknadsplikt. Øvrige øvelser er etter verneforskriftene ikke å anse som "militær operativ virksomhet".

Forsvarets operative hovedkvarters bruk av begrepet operativ virksomhet har imidlertid på grunn av utviklingen i samfunnet, endret seg. Det kan derfor ha oppstått uklarheter om hvilke aktiviteter som er søknadspliktig innenfor verneområder. Klima- og miljødepartementet vil presisere at det som regnes som operativ virksomhet etter verneforskriftene ikke endres som følge av Forsvarets interne endring av dette begrepet. Klima- og miljødepartementet legger til grunn at forvaltningsmyndigheten og Forsvaret oppretter dialog om all planlagt aktivitet som vil kunne berøre verneområder. Forvaltningsmyndighetene skal vurdere om det er behov for å søke tillatelse eller ikke avhengig av hvordan den enkelte verneforskrift er utformet. I noen verneforskrifter er det tatt inn særskilte unntaksbestemmelser knyttet til spesielle behov i bestemte områder.

Aktiviteter i regi av Forsvaret som ikke faller inn under søknadsbestemmelser i forskriftene, vil det kunne søkes dispensasjon for etter naturmangfoldloven § 48. Dersom det er aktuelt å søke dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48, må det i det enkelte tilfelle vurderes om hvilket av vilkårene i bestemmelsen aktiviteten skal vurderes etter. Unntak for vesentlig samfunnsinteresse omfatter tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. I andre tilfeller vil Forsvarets virksomhet normalt være å anse som et viktig samfunnshensyn som skal tilleggs vekt i vurderingen av om dispensasjon skal gis, dersom vilkårene i § 48 er oppfylt, og dersom det er nødvendig at aktiviteten eller tiltaket skjer innenfor verneområdet. I nødvendighetsvurderingen må det bla. vurderes mulighet for alternativ lokalisering. Det vises for øvrig til Miljødirektoratets veiledning om skjønnsutøvelse ved dispensasjon pkt 8: <http://www.miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M106/M106.pdf>

Forsvarets lavtflyging med jagerfly er regulert i de verneområdene det er aktuelt. Det vil si at det er gitt helt eller delvis unntak fra forskriftenes forbud mot lavtflyging. Slike reguleringer er mest utbredt for nasjonalparker, og forbyr flyving under 300 meter over bakken. Unntak for lavtflyging med jagerfly varierer mellom områdene ut fra både forsvarets behov og ut fra de konkrete verneverdiene.

Lavtflyging med helikopter er oftest ikke gitt tilsvarende unntak. Dette skyldes primært at det ikke har vært en relevant problemstilling når vernevedtaket er blitt fattet, og at behovet for unntak derfor ikke har blitt vurdert. I enkelte områder kan imidlertid dette ha endret seg over tid. I nyere verneområder som bla. i Raet nasjonalpark og i utvidelsen av de Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark er bestemmelser om dette innarbeidet i verneforskriftene. I nyere skogvernforskrifter er det tatt inn generelt unntak for landing og start med Forsvarets luftfartøy. I verneområder hvor dette ikke er spesifikt omtalt og regulert, forutsettes som omtalt over, at det er en dialog mellom forvaltningsmyndigheten og Forsvaret om planlagt helikopterflyging og hvordan dette mest hensiktsmessig bør behandles gjennom eventuelt søknad om tillatelse/dispensasjon. Ved ikke-forhåndsplanlagt lavtflyging knyttet til f.eks. krisesituasjoner og vanskelige værforhold o.l. vil det være å anse som en nødrettssituasjon

som vil kunne gjennomføres. Flyving som ledd i militær operativ virksomhet i forbindelse med akutte hendelser er gjennomgående unntatt søknadsplikt etter forskriftene.

Klima- og miljødepartementet vil for øvrig vurdere om det er behov for en ytterligere presisering i verneforskriftene knyttet til Forsvarets nødvendige aktivitet, spesielt innenfor nasjonalparkene. Dette vil skje i forbindelse med andre planlagte endringer av nasjonalparkforskriftene.

Dette brevet er utarbeidet i et samarbeid mellom Klima- og miljødepartementet og Forsvarsdepartementet.

Vi ber fylkesmennene distribuere dette brevet videre til de kommunene som har forvaltningsansvaret for mindre verneområder.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ingunn Iversen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adressater: Nasjonalpark- og verneområdestyrer
Fylkesmennene

Kopi: Forsvarsdepartementet
Miljødirektoratet